

آنا کریم اف

برای کلاسهای پنجم آموزشگاه های عمومی

زبان فارسی

کتاب راهنمای معلم

© "Şərq-Qərb" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
info@eastwest.az və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

ŞƏRQ-QƏRB

فهرست

۲۰	درس اول
۲۶	درس دوم
۳۰	درس سوم
۳۴	درس چهارم
۳۸	درس پنجم
۴۳	درس ششم
۴۶	درس هفتم
۵۰	درس هشتم
۵۴	درس نهم
۵۸	درس دهم
۶۲	درس یازدهم
۶۶	درس دوازدهم
۶۹	درس سیزدهم
۷۳	درس چهاردهم
۷۷	درس پانزدهم
۸۱	درس شانزدهم

۸۴	درس هفدهم
۸۸	درس هیجدهم
۹۳	درس نوزدهم
۹۸	درس بیستم
۱۰۴	درس بیست و یکم
۱۰۹	درس بیست و دوم
۱۱۴	درس بیست و سوم
۱۲۰	درس بیست و چهارم
۱۲۴	درس بیست و پنجم
۱۲۸	درس بیست و ششم
۱۳۲	درس بیست و هفتم
۱۳۶	درس بیست و هشتم
۱۴۰	درس بیست و نهم
۱۴۴	درس سی ام
۱۴۴	درس سی و یکم
۱۴۶	درس سی و دوم
۱۵۱	واژه نامه

این کتاب که برای کلاس ششم نوشته شده است از دو بخش عبارت است: کتاب درس دانش آموز و کتاب راهنمای معلم. این کتاب برای ۰۳ ساعت در نظر گرفته شده است. کتابی که در دستان شماست، راهنمای آموزشی و تدریس کتاب است. در نگارش کتاب سعی شده است، مطالب چنان باشند که همه ی معلمان بتوانند در تمام سطوح و با سوابق مختلف از آن استفاده کنند. یادآوری می شود که همه ی مطالب این کتاب، جنبه ی پیشنهادی و حکم راهنما دارند و معلمان محترم می توانند در حین تدریس به سلیقه ی خود رفتار کنند.

هدف های مهارتی

مهارت گوش دادن

دانش آموزان:

۱. صداها و واژگان را تشخیص می دهند، مفاهیم را می فهمند و از طریق تکرار، تصویر و اسلاید آموزش می بینند.
۲. جمله های کوتاه را می فهمند، با تلفظ، آهنگ و تأکید آشنا می شوند و عبارت ها و جمله ها را تکرار می کنند.
۳. دانش آموزان برخی عبارت ها، فرمان ها، جمله ها و سؤالها را می فهمند. آنها جملات واضح شفاهی یا ضبط شده را بدون هیچ زمینه ی صدای مزاحم می فهمند.
۴. تا حدودی جمله های آشنا، سؤال ها، زبان روزمره ی کلاس ها و فرمان های کلاس برای انجام وظایف کلاس را می فهمند و به پرسش های استاندارد زبانی پاسخ می دهند.
۵. عبارت های کوتاه از قبیل جمله های امری، پیام ها، مکالمه ها را از زبان گفتاری با سرعت نزدیک به معمولی می فهمند. نکات مهم و واکنش های شخصی و احساسات خود از قبیل دوست داشتن و یا دوست نداشتن چیزی را متوجه می شوند.
۶. عبارت های طولانی زبان گفتار را (با سرعت عادی توأم با سر و صدای اضافی) می فهمند. نکات اصلی و بعضی جزئیات را تشخیص می دهند.

۷. قطعاتی از زبان محاوره ای را که بر اساس مطالب آموخته اند و شامل وقایع زمان های گذشته، حال و آینده می باشند، می فهمند. زبان محاوره ای نزدیک به سرعت عادی را در شرایط مختلف و بدون تأمل درک می کنند. نکات اصلی و جزئیات مشخص شامل دیدگاه ها را تشخیص می دهند. اما ممکن است نیاز به تکرار داشته باشند.

۸. محاوره ها و مکالمه های روزمره درباره ی موضوع های مختلف به زبان آشنا را از مطالب ناآشنا می فهمند، زبان روزمره توأم با سر و صداها و اضافی با سرعت عادی را می فهمند. نکته های اصلی و جزئیاتی شامل دیدگاه ها را درک می کنند و نیاز به کمی تکرار دارند.

۹. مطالب مختلف محاوره ای از منابع مختلف ناآشنا و پیچیده را می فهمند، زبان محاوره ای با سرعت عادی شامل افکار و مطالب غیرواقعی از رادیو و تلویزیون را می فهمند، البته به کمی تکرار نیاز دارند.

۱۰. مطالب گوناگون از منابع مختلف مثل خبر، مصاحبه، مطالب مستند، فیلم و نمایشنامه را می فهمند، هنگام گوش دادن به مطالب آشنا و کمی آشنا نتیجه گیری می کنند و گرایش ها و عواطف را می فهمند، البته به کمی تکرار نیاز دارند.

تمرین های تقویت گوش دادن

۱. تلفن کردن

هدف: گوش کردن دقیق، گسترش کارایی زبان و تقویت زبان از دانش آموزان می خواهیم تا درباره ی موضوعی مانند قرار ملاقات، احوال پرسى، رساندن یک خبر و ... دو به دو یک یک دیگر تلفن کنند و ضمن دقت به گفت و گوها، پس از اتمام گفت و گو، خلاصه ی آن را بنویسند و به کلاس بیاورند. سپس خلاصه ی مکالمات دو نفر مکالمه کننده را باهم مقایسه و به کمک دانش آموزان نقد می کنیم.

۲. رنگ کردن

هدف: پیروی از دستورالعمل ها از طریق گوش دادن تصویر رنگ نشده را تکثیر و بین دانش آموزان توزیع می کنیم. آنگاه از دانش آموزان می خواهیم تا به دقت به دستورالعمل ها گوش دهند و نقاشی را طبق مراحل گفته شده رنگ آمیزی کنند.

۳. گوش دادن به نوار موسیقی.

هدف: ایجاد تمرکز برای گوش دادن نوار قصه ای از طریق ضبط صوت پخش می شود. پس از اتمام قصه تعدادی سؤال از محتوای آن طرح می شود تا دانش آموزان به آنها پاسخ دهند.

۴. شعر خوانی و قصه گویی

هدف: ایجاد تمرکز برای گوش دادن انتقادی پس از خواندن شعر یا داستانی مناسب، چند سؤال از محتوای آن طرح می کنیم و از دانش آموزان می خواهیم تا ضمن پاسخ دادن به سؤال ها درباره ی دلایل و انگیزه های

خود نیز سخن بگویند. همچنین می توانیم برای آزمایش میزان دقت دانش آموزان، از آنان بخواهیم که داستان را دوباره تعریف کنند و یا هر یک بخشی از آن را بگویند.

۵. داستان گویی

هدف: تمیز دادن واقعیت از رؤیا
داستانی را که جنبه های تخیلی و واقعی آن در هم آمیخته باشد، در کلاس می خوانیم.

۶. درست، نادرست

هدف: تشخیص درست از نادرست
به دانش آموزان جمله هایی می گوئیم که از نظر منطقی یا دستور زبان نادرست باشند. آنان باید پس از دقت در گوش دادن، موردهای نادرست را مشخص می کند. همچنین می توانیم در متن مورد نظر، کلمه هایی را با تلفظ اشتباه بخوانیم تا دانش آموزان ضمن تشخیص آن کلمه، تلفظ صحیح را بیان دارند.

۷. حدس زدن

هدف: تمرکز و دقت در گفتار و تقویت قدرت دریافت
شعر یا داستانی را می خوانیم و از دانش آموزان می خواهیم که خوش گوش دهند و پایان آن را حدس بزنند. این تمرین به شیوه های دیگری نیز قابل تعمیم است.

۸. مرتب کردن

هدف: گوش دادن با دقت و تمرکز و اجرای دستورالعمل
از دانش آموزان می خواهیم کارتی به کلاس بیاورند و هر یک کلمه های تازه ی سه یا چهار درس گذشته را روی آن بنویسند و به سینه ی خود نصب کنند. سپس از آنها می

خواهیم:

(الف) یک نفر ده کلمه را به ترتیب حروف الفبا ردیف کند.

(ب) یک نفر کلمه هایی را که صدای مشترکی دارند، پیدا کند.

(پ) ...

۹. گوش کردن به سخنان دیگران

هدف: گوش دادن مؤثر به سخنان دیگر

از دانش آموزان می خواهیم که به یکی از برنامه های تلویزیونی خوب گوش دهند و سپس در کلاس، درباره ی خلاصه، نتیجه، موضوع، نکته های مهم، گوینده و ... از آنان سؤال هایی می پرسیم.

۱۰. گوش دادن به صداها ی طبیعی

هدف: تبدیل مرحله ی شنیدن به گوش دادن

از دانش آموزان می خواهیم تا صداها ی اطراف خود را اعم از طبیعی و غیرطبیعی برای دیگران بگویند و یا فهرستی از آنها تهیه کنند.

۱۱. مسابقه ی شنیدن

هدف: تمرکز در شنیدن و به خاطر سپردن

نام چند شیء را فقط یک بار می گوئیم و یا روی تخته می نویسیم و بعد پاک می کنیم. آنگاه از دانش آموزان می خواهیم نام اشیای پاک شده یا گفته شده را بگویند. به جای چند شیء می توان از یک جمله ی بلند استفاده کرد. تعداد کلمه ها با توجه به سطح، متغیر خواهد بود.

۲۱. تکرار کلمه های بی معنی.

هدف: تقویت تمرکز در شنیدن

تعدادی واژه ی بی معنی را پشت سر هم می خوانیم و از دانش آموزان می خواهیم دقت به خرج دهند و آنها را تکرار کنند.

۳۱. پخش صداها ی طبیعی

هدف: گوش دادن به صداها و شناخت آنها

صداها ی متفاوتی مانند وزش باد، تیک تیک ساعت، ریزش آب، زنگ، آژیر، صدای شکستن چیزی، صدای حیوانات، خش خش، سوت، خواندن آواز، پاره شدن کاغذ و ... را روی نوار ضبط و در کلاس پخش می کنیم. سپس از دانش آموزان می خواهیم تا با دقت به صداها گوش دهند و نوع آن را مشخص سازند. در مراحل بعدی می توانیم چندین صدا را پخش کنیم و از آنان بخواهیم که پس از شنیدن آنها، بگویند که چه شنیده اند.

۴۱. اجرای دستورالعمل

هدف: انجام دادن دستور العمل ها برای تقویت شنیدن

دستور العمل هایی نظیر: برو، بایست، بپر، بخند، دستت را بالا ببر، به راست برو، به هوا نگاه کن، پای راستت را بلند کن، بنشین، خم شو، برگرد، مدادت را زیر کتاب قرار بده، دو دایره ی داخل هم بکش، صفحه ی ده کتاب را باز کن، چهار مثلث بکش و ... را به دانش آموزان می دهیم و از آنان می خواهیم تا ضمن دقت کردن به دستورالعمل ها آنها را به درستی اجرا کنند.

۵۱. گوش کن، اصلاح کن!

هدف: تقویت گوش دادن انتقادی

داستانی را در کلاس می خوانیم که در آن، کلمه های بی ربط و غیرمرتبطی را گنجانده ایم. دانش آموزان باید هر جا کلمه ی بی ربطی شنیدند، آن را اصلاح کنند.

۶۱. صداآموزی

هدف: تقویت گوش دادن از طریق صدای اول یا آخر کلمه ها.

برای تشخیص صداها می توانیم پنج کلمه را که در اول یا آخر و یا وسط صدای مشترک دارند، مثال بزنیم و از دانش آموزان بخواهیم پنج کلمه ی دیگر بگویند. مثل، موش، هوش، گوش، دوش و...

۷۱. تصویرخوانی

هدف: صداآموزی

به دانش آموزان تعدادی تصویر می دهیم تا از میان آنها، تصویرهایی را که کلمه های هم صدا دارند، بیابند و یک بار با صدای بلند بخوانند.

۸۱. پیام رسانی

هدف: انتقال پیام از طریق درست شنیدن

برای آن که دانش آموزان در انتقال درست پیام، سرعت و مهارت بیابند، می توانیم به صورت یک فعالیت تفننی و برای تنوع بخشیدن به فضای کلاس، پیامی شامل یک ضرب المثل، یک جمله، لکه ی قصار، یک بیت شعر، حدیث و حتی عبارتی بی معنی را در گوشه ی یکی از شاگردان بگوییم و از او بخواهیم پیام را به همین ترتیب، به نفر بعدی منتقل کند. نفر آخر باید پیام را به صدای بلند بگوید.

۹۱. تلفظ کردن

هدف: گوش دادن به تلفظ برخی کلمه های دشوار و یادگیری درست آنها.

می توانیم کلمه های دشوار کتاب های درسی را جمع کنیم و سپس روی تخته بنویسیم. آنگاه از دانش آموزان بخواهیم که هر کلمه یا ترکیب را چند بار به درستی تلفظ کنند.

مهارت صحبت کردن

دانش آموزان:

۱. واژه ها و جمله ها را به درستی تلفظ می کنند.
۲. آهنگ و تأکید قابل قبولی دارند، آنها واژگان جدید را به طور مرتب و مداوم فرامی گیرند و در گفت و گو به کار می برند.
۳. از جمله های ساده استفاده می کنند و مکالمه های کوتاه، ترانه ها و یا اشعاری را که از حفظ کرده اند به کار می برند.
۴. نسبت به آن چه می بینند و می شنوند، با جمله ها و عبارت های کوتاه پاسخ های مختصر می دهند، تلفظ آنها ممکن است تقریباً درست باشد، اما ممکن است به مدل های گفت و گو و کلیدهای تصویری زیادی احتیاج داشته باشند.
۵. به مواردی که می بینند و می شنوند، پاسخ های کوتاه می دهند. آدم ها، مکان ها و اشیا را نام می برند و توصیف می کنند. تلفظ آنها تقریباً درست است و در هنگام به کار بردن کلمه ها، کمی مکث می کنند، ولی معنی آن چه که به کار می برند، واضح است.
۶. می توانند دو یا سه عبارت را که از پیش فراگرفته اند، به صورت مکالمه رد و بدل کنند و از کلیدهای تصویری برای پاسخ گویی و شروع مکالمه استفاده کنند. می توانند از عبارت های کوتاه برای بیان احساسات و چیزهایی که دوست دارند و یا چیزهایی که خوششان نمی آید استفاده کنند. هرچند که به طور عمده زبانی را که حفظ کرده اند

به کار می‌برند، ولی گاهی هم از واژگان دیگر برای تغییر و متنوع کردن عبارت‌ها و پرسش‌ها استفاده می‌کنند.

۷. در انجام مکالمه‌های تعیین شده‌ای که سه یا چهار جمله دارند، با کمک وسایل کمک آموزشی مشارکت می‌کنند. آنها آماده‌اند تا از دانش زبانی خود برای جاگذاری واژگان جدید در ساختارهای فراگرفته شده استفاده کنند. تلفظ آنها به طور کلی مناسب است و در بیان صحیح آهنگ جملات، مداومت بیشتری نشان می‌دهند.

۸. مکالمه‌های کوتاه را انجام می‌دهند و در عبارت‌های ساده، افکار و اطلاعاتی را بیان می‌کنند. به تجارب اخیر خود اشاره می‌کنند و فعالیت‌های روزمره‌ی خود بیان می‌کنند. آنها هر چند که با اشتباه، اما بدون زحمت و یا با کمی زحمت، منظور خود را می‌فهمانند.

۹. در مکالمه‌هایی، فعالیت‌ها و حادثه‌هایی در زمان گذشته، حال و آینده را بیان می‌کنند. جمله‌های جدیدی را تولید می‌کنند. از زبان آموخته شده برای انجام نیازهای معمولی و اطلاعات و توضیحات استفاده می‌کنند. هر چند که ممکن است بسیار روان صحبت نکنند، ولی بدون زحمت و یا با کمی زحمت منظور خود را بیان می‌کنند. ده برای مطرح کردن موقعیت‌های جدید استفاده کنند. تلفظ و آهنگ جمله‌های آنها خوب است.

۱۱. عقاید خود را درباره‌ی مسائل گوناگون و تجارب خود را در امور اجتماعی و فنی بیان می‌کنند.

۲۱. در مکالمه‌های رسمی و غیررسمی شرکت می‌کنند. آنها می‌توانند افکار خود را به خوبی عرضه کنند.

تمرین های برای تقویت گفتن (صحبت کردن)

۱. تکرار

هدف: تلفظ صحیح

معلم از دانش آموز می خواهد تا آنچه را که می شنود، با دقت تکرار کند.

۲. حفظ و بازگو کردن

هدف: تلفظ صحیح

معلم عبارتی کلیشه ای با گفت و گوهای روزمره را ارائه می دهد و از دانش آموزان می خواهد تا آنها را حفظ و به صورت گروهی بیان کنند.

۳. نامیدن اشیا

هدف: تلفظ صحیح کلمه و تقویت واژگان

معلم اشیای واقعی کلاس را به دانش آموزان نشان می دهد و اسم آنها را تلفظ می کند. سپس دانش آموزان تکرار می کنند.

در مرحله ی دوم، معلم اشیای واقعی یا ماکت ها را به دانش آموزان نشان می دهد و آنها به صورت فردی و یا گروهی اسم هر شیء را بیان می کنند.

۴. پرسش و پاسخ کوتاه.

هدف: آشنایی با آهنگ جمله های پرسشی و خبری و همچنین تقویت گفتار.

۵. بیان احساس و عقاید

هدف: تقویت زبان گفتار و استفاده از جمله های ساده

معلم یک گل یا یک تصویر را به دانش آموز نشان می دهد و دانش آموز عقیده خود را درباره ی آن می گوید.

۶. جمله سازی

هدف: کاربرد کلمه ها در جمله و تقویت مهارت گفتار خلاقانه.
معلم به هر دانش آموز کلمه ای می گوید تا با آن جمله بسازد.
معلم می تواند دو کلمه ی هم خانواده به دانش آموزا بدهد تا با آن جمله بسازد.
معلم می تواند دو کلمه ی مخالف به دانش آموز بدهد تا آنها را در یک جمله به کار برد.

۷. ایفای نقش

هدف: تقویت مهارت گفتار و تمرین کلمه های آموخته شده.

۸. تلفن کردن

هدف: تقویت مهارت گفتار و آشنایی با سبک های مختلف گفتار.

۹. توصیف

هدف: تقویت مهارت گفتاری، دقت در ارائه ی جزییات.

۱۰. خلق داستان به کمک تصویر.

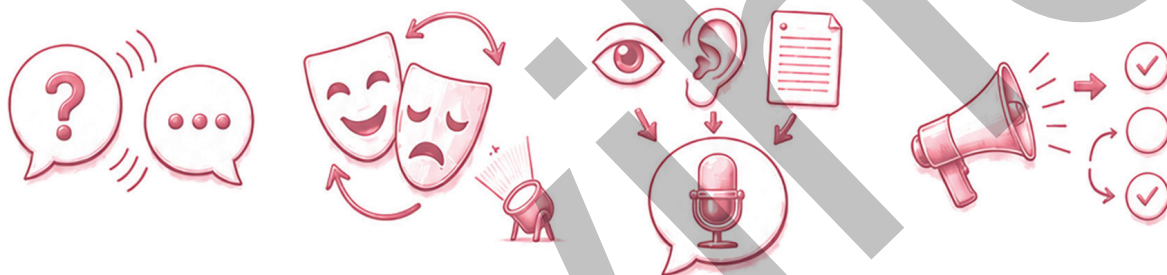
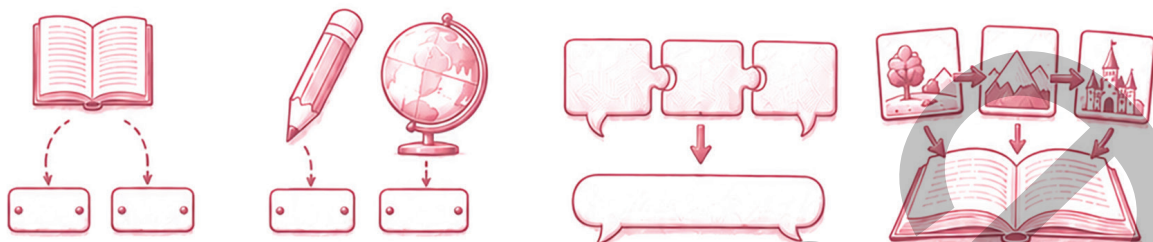
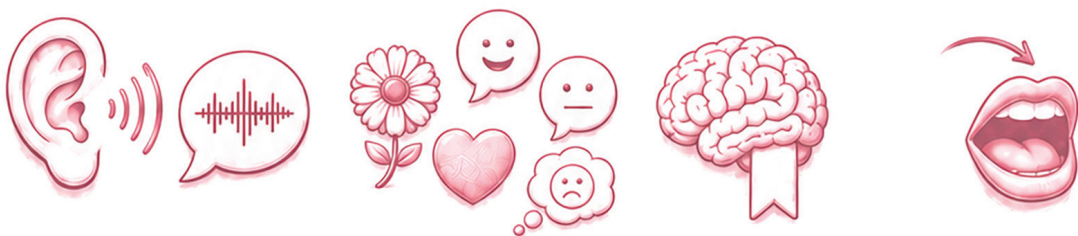
هدف: تقویت مهارت گفتار و ارتباط بین جمله ها.

۱۱. بازآفرینی

هدف: استفاده از مواد دیداری، شنیداری و نوشتاری و بازآفرینی آنها با مواد گفتاری.

۲۱. دستورالعمل

هدف: کاربرد جمله های امری و در نتیجه، ارائه ی پیام مؤثر.

۳۱. دادن پاسخ شفاهی

هدف: تقویت مهارت گفتار و پاسخ به سؤال های برگزیده از آن چه خوانده یا شنیده می شود.

۴۱. کامل کردن

هدف: تقویت مهارت گفتار و استفاده از کلمه ها و جمله ها در متن.

۵۱. پرسش کردن

هدف: استفاده از جمله های پرسشی برای دریافت پاسخ.

۶۱. صداگذاری

هدف: تولید گفتار خلاقانه با توجه به موقعیت رقابت.

۷۱. بحث

هدف: تقویت مهارت گفتار خلاقانه و انتقادی و بیان عقاید.

۸۱. قصه گفتن

هدف: تقویت مهارت گفتار.

۹۱. ارائه دادن راه حل برای مشکل.

۲۰. ارائه دلیل

هدف: تقویت مهارت گفتار.

۱۲. دادن

هدف: تقویت مهارت گفتار. گزارش

۲۲. نمایشنامه

هدف: تقویت مهارت گفتار.

مهارت خواندن

دانش آموزان:

۱. واژگان را تشخیص می دهند، آنها را می فهمند و به درستی می خوانند.
۲. جمله های کوتاه را به طور صحیح می خوانند و تلفظ و آهنگ جمله ای آنها قابل قبول است.
۳. عبارت های کوتاه را در متون آشنا می فهمند و نشان می دهند که می توانند صداها را در هنگام خواندن با صدای بلند، با شکل چایی آنها تشخیص دهند. آنها می توانند از کتاب ها و فرهنگ ها برای پیدا کردن معنی واژگان استفاده کنند.
۴. عبارت ها و مکالمه های کوتاه در کتاب و یا رایانه را می فهمند. نکته های مهم مانند دوست داشتن و دوست نداشتن و احساسات را تشخیص می دهند. متن های کوتاه و ساده را می خوانند و برای یافتن معنی واژه ی جدید می توانند از فرهنگ لغت دوزبانه استفاده کنند.
۵. داستان های کوتاه و متن های واقعی چاپ شده و یا دست خط خوانا را می فهمند. نکته های اصلی و بعضی از جزئیات را درک می کنند. در هنگام قرائت مستقل، همراه با استفاده از فرهنگ لغت دوزبانه می توانند معنی بعضی از واژگان و مفاهیم را از متن ناآشنا استخراج کنند.
۶. متون متنوع، به خصوص متون آشنا را می فهمند. نکته های اصلی و بعضی از

جزئیات خاص شامل دیدگاه ها را متوجه می شوند. مطالب نوشته شده از قبیل مجله ها، داستان ها و مقالات مورد علاقه ی خودشان را پیدا می کنند و برای خواندن متون به طور مستقل می توانند کتاب های مناسب با توانایی زبان خود انتخاب کنند. در درک معانی زبان غیر آشنا و استنتاج از مطالب نوشته شده، اعتماد به نفس بیشتری نشان می دهند، با استفاده از متن و ساختار دستوری می توانند معانی را حدس بزنند.

۷. مطالب متنوع واقعی و تخیلی شامل جملات پیچیده و زبان ناآشنا را درک می کنند. از واژگان جدید و ساختارهایی که در متون نوشته شده وجود دارد، در مکالمه ها و نگارش استفاده می کنند. با متون آشنایی بیشتری می یابند و به راحتی آنها را می خوانند و درک می کنند. از منابع مرجع به طور مناسب استفاده می کنند.

۸. مواد مختلف و متنوع مکتوب را می فهمند. هنگامی که برای علاقه ی شخصی و کسب اطلاعات مطلبی می خوانند، می توانند منابع مختلف را به طور مناسب مورد استفاده قرار دهند. مطالب ناآشنایی را که زبان پیچیده ای دارند، درک می کنند و تشخیص می دهند.

۹. توانایی خواندن متن را به طور مستقل با انتخاب متن های ادبی و غیرادبی گسترش می دهند. آنها این متون را می فهمند، مورد تحلیل قرار می دهند، تفسیر می کنند و اطلاعات لازم را از این متون برمی گیرند.

توصیه هایی برای تقویت مهارت خواندن.

آموزش خواندن را از زمانی آغاز کنید که دانش آموزان به خوبی قادر باشند، هر کلمه را که می شنوند، درست تلفظ کنند و معنی و مفهوم آن را بدانند.

با تمرین و تکرار، دانش آموزان را عادت دهید که در هنگام خواندن شکل کلی کلمه را بخوانند و چشم آنها روی اجزای کلمه مکث نکنند.

به دانش آموزان عادت دهید که در هنگام خواندن کلمه ها، به معنی و مفهوم آنچه می خوانند توجه کنند.

به دانش آموزان عادت دهید که در هنگام خواندن دایره ی دید خود را روی کلمه های بعدی آن جمله نیز گسترش دهند تا ارتباط کلمه های یک عبارت با مکث های نابجا قطع نشود.

به دانش آموزان یاد دهید که در هنگام خواندن با توجه به معنی جمله و نشانه های نقطه گذاری، آهنگی مناسب به کلام خود بدهند. آنان باید بدانند که تکیه ی صدا باید روی کدام کلمه یا کدام صدا در کلمه باشد، در کجا باید مکث کنند، باید بتوانند حالت های تعجب و شادی، طلب، خشم، خبر، سؤال و ... را با آهنگ صدا مجسم و بیان کنند.

مهارت نوشتن

دانش آموزان:

۱. حرف ها را می نویسند. می توانند آنها را به هم متصل کنند و نقطه ها را در جای خود بگذارند.

۲. کلمه های مجزای آشنا را درست رونویسی می کنند.

۳. عبارت های جمله های کوتاه را به درستی رونویسی می کنند و فاصله ی بین کلمه های هر جمله را رعایت می کنند.

۴. عبارت هایی را می نویسند تا تمرین کنند، مثل فرمان ها و علائمی که به طور مرتب در کلاس به کار برده می شوند. هنگامی که واژگان را از حافظه ی خود می نویسند، ممکن است در نگارش آنها دچار مشکلات کمی شوند.

۵. به سؤال های با یک واژه یا عبارت کوتاه و یا جمله ی ساده پاسخ می گویند.

۶. در هنگام نوشتن جمله های آشنا و کوتاه، با املا ی کلمه ها، دستور زبان علائم نقطه گذاری صحیح آشنا هستند.

۷. از کلمه های ساده برای پر کردن جای خالی جمله ها استفاده می کنند.

۸. درباره ی موضوع های آشنا، دو یا سه جمله ی کوتاه می نویسند و از وسایل کمک آموزشی را قبیل: کتاب تمرین، کتاب درسی و غیره استفاده می کنند. پاسخ های شخصی از قبیل دوست داشتن و دوست نداشتن و احساسات خود را بیان می کنند.

۹. پاراگراف های سه یا چهار جمله ای می نویسند. مدل های جایگزینی واژگان و عبارت های مشخص را می آموزند. در این مرحله، استفاده ی مناسب از فرهنگ را نیز می آموزند.

۱۰. قطعه های کوتاهی را که در آنها اطلاعات و یا حقایقی وجود دارد، در جمله های کوتاه ارائه می دهند. به تجارب اخیر و برنامه های آتی و فعالیت های روزمره ی خود

اشاره می کنند. دستور مقدماتی زبان را در متن های جدید رعایت می کنند، هر چند که ممکن است اشتباهات جزئی داشته باشند. از فرهنگ لغت نیز برای کمک به حافظه ی خود یاری می جویند و معنی واژگانی را که نمی دانند، از این مرجع پیدا می کنند.

۱۱. پاراگراف های کوتاهی را با استفاده از جمله های توصیفی می نویسند و به وقایع زمان های گذشته، حال و آینده اشاره می کنند.

۲۱. به نامه ها، تقاضا ها و یا دستور ها به طور مناسب پاسخ می دهند.

۳۱. از شیوه های رسمی و غیر رسمی مثل دفتر خاطرات، نگارش مکالمه و نامه برای تمرین بیشتر استفاده می کنند، هر چند ممکن است اشتباهاتی جزئی نیز داشته باشند.

۴۱. احساس ها و عقاید خود برای ابراز علاقه، اطلاع دادن، متقاعد کردن و ... را می توانند توصیف و بیان کنند.

۵۱. درباره ی مسائل واقعی و تخیلی متن هایی در اندازه های مختلف ارائه می دهند. جمله ها و پاراگراف ها را به هم ربط می دهند. افکار را سازماندهی می کنند و برای بیان منظورشان از اطلاعات قبلی خود درباره ی زبان استفاده می کنند.

۶۱. کارهای خود را ویرایش و پاکنویس می کنند و برای افزایش دقت و بیان واضح تر از منابع و مراجع استفاده می کنند.

۷۱. افکار و عقاید خود را بیان و توصیه می کنند و افکار دیگران را از آنها می پرسند. محتوای مطالبی را که خوانده اند، دیده اند و یا شنیده اند، ارزیابی می کنند. جمله های طولانی تر را ارائه می کنند و دستور زبان را با دقت رعایت می کنند.

مراحل یادگیری نوشتن عبارتند از:

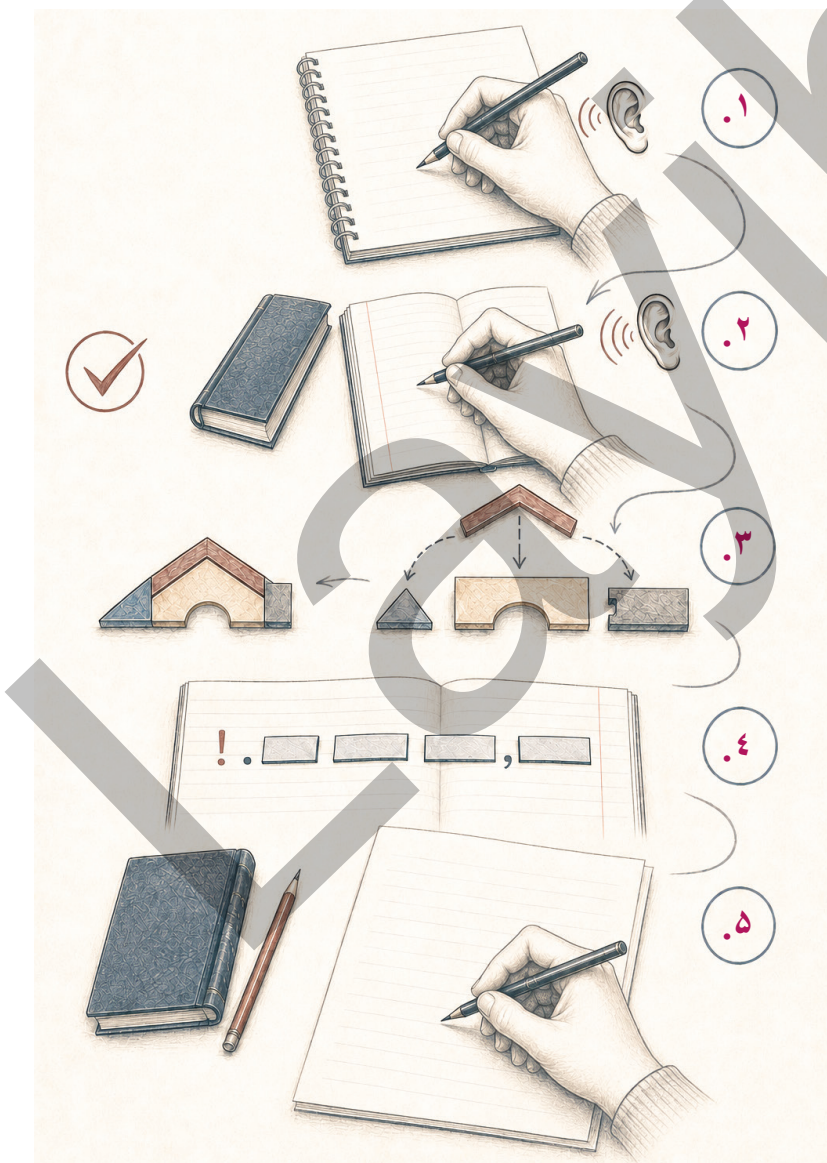
۱. رونویسی: توانایی نوشتن حرف های الفبا از تک تک حرف ها تا ترکیب کردن آنها و رونویسی کلمه، جمله و متن.

۲. املانویسی: توانایی نوشتن صحیح آن عناصر زبانی که دانش آموز می شنود و یا آنهایی که دانش آموز از حفظ می داند.

۳. کلمه سازی: توانایی ساخت کلمه.

۴. جمله نویسی: توانایی بیان پیام به صورت جمله.

۵. انشانویسی یا متن نویسی: توانایی

Lauren

Lauren

Laivne

Leaving

درس اول

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً:

معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی

تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه هایی (مخصوصاً واژه های جدید) از گفتگو بگویند.

به این وسیله معلم می تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. پشت ۲. کلید ۳. باز ۴. کمک

۲. قبل از انجام دادن این تمرین معلم می تواند به دانش آموزان چند واژه ی جدید تقدیم کند تا هنگام گفتگو آنها را بکار ببرند و بعد به آنها فرصت می دهد که در مورد جمله های داده شده با هم کلاسی هایشان صحبت کنند.

نمونه: روزی من به مدرسه می رفتم. در میان راه دیدم که یک پیرزن می خواهد سوار اتوبوس شود، اما نمی تواند. من فوراً به او نزدیک شدم و بازویش را گرفتم و به او کمک کردم که سوار اتوبوس شود. من همیشه سعی می کنم مشکلات خودم را تنها حل کنم، ولی با مشکلی جدی روبرو می شوم از کمک خواستن خودداری نمی کنم.

۳. قبل از گوش دادن معلم می تواند واژه های نوی متن را برای دانش آموزان توضیح بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

علی اهل ایران است و در تهران زندگی می کند. اما پدر، مادر و برادرش در اصفهان زندگی می کنند. او خواهر ندارد.
علی در تهران دوستان زیادی دارد. مریم، احمد و فاطمه دوستان نزدیکی هستند. علی اغلب به خانه ی دوستانش می رود.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها

چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

گواهی نامه

مغازه دار

شیشه

- نشانی

۵. مغازه دار به بهمن در نوشتن نامه کمک کرد. (درست)

۶. قبل از انجام دادن این تمرین معلم باید مطمئن شود که دانش آموزان با ساختمان وجه امری آشنا هستند و بعد به آنها فرصت می دهد که فعل ها را با وجه امری بنویسند.

۱. تو درس بخوان!
۲. شما کتاب بنویسید!
۳. به پارک برو!
۴. شما آن ساختمان را ببینید!
۵. تو در خانه نهار بخور!

نکته ی دستوری:

جمله واره های قیدی زمان.

جمله واره هایی که با حرف ربط یا گروه ربطی زمانی ببایند و زمان فعل جمله واره ی دیگری را معین می کند در حکم قید با متمم قیدی زمانند و جمله واره ی قیدی زمان نامیده می شوند.

حرفو ربط و گروه های ربطی قیدی زمانی عبارتند از: وقتیکه، هنگامیکه، همینکه، موقعی که، پس از آنکه، پیش از آنکه و غیره.

زمان گزاره ی جمله واره ی پیرو بستگی به زمان گزاره ی جمله ی پایه دارد، یعنی میان آنها نوعی مطابقت وجود دارد.

۷. ابتدا معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان نمونه را متوجه شدند و بعد به آنها فرصت می دهد که مانند نمونه بنویسند.

۱. وقتی من بچه بودم، در روستا زندگی می کردم
۲. وقتی خسته می شوم، چای می نوشم.
۳. وقتی برف می بارد، خیابان سفید می شوند
۴. وقتی او مرا دید، لبخند زد.

نکته ی دستوری:

چنانکه می دانیم فعلی که همراه فعل "خواستن" می آید باید به گونه ی مضارع التزامی باشد و اگر ما بخواهیم این عبارت را در گذشته بگوییم، فقط فعل "خواستن" را در گذشته می گوییم، یعنی مضارع التزامی تغییری نمی کند:

خواستم بودم بروم	خواستی ام بروم	می خواستم بروم	خواستم بروم
خواستی بودی بروی	خواستی ای بروی	می خواستی بروی	خواستی بروی
خواستی بود برود	خواستی است برود	می خواست برود	خواست برود
خواستی بودیم برویم	خواستی ایم برویم	می خواستیم برویم	خواستیم برویم
خواستی بودید بروید	خواستی اید بروید	می خواستید بروید	خواستید بروید
خواستی بودند بروند	خواستی اند بروند	می خواستند بروند	خواستند بروند

۸. ابتدا معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان این نکته ی دستوری را درک کرده اند و بعد به آنها فرصت می دهد که جمله ها را در گذشته بنویسند.

۱. من می خواستم فارسی یاد بگیرم.
۲. او نمی خواست با ما بیاید.
۳. ما می خواستیم استراحت کنیم.
۴. من نمی خواستم چیزی بخرم.
۵. آنها نمی خواستند دیر کنند.

۹. معلم ابتدا باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی این جمله ها را متوجه شدند و بعد به آنها فرصت می دهد که یکی از موضوع های داده شده را انتخاب کنند و در باره ی آن متنی بنویسند. معلم می تواند برای کمک به دانش آموزان چند واژه ی جدیدی بدهد.

مثلا برای موضوع اول:

- تماس گرفتن
- آمبولانس
- پانسمان
- پرستار
- بیمارستان

برای موضوع دوم:

- حسابگر
- رایانه
- جمع کردن
- منها
- ضرب

برای موضوع سوم:

- ایستگاه
- منتظر بودن
- راننده
- زمین خوردن
- صندلی
- شلوغ

درس دوم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش آموزان تمرین می‌کند: از دانش آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
 - الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
 - د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.
۱. درخت ۲. خالی ۳. زندگی ۴. سالم

۲. قبل از انجام دادن این تمرین معلم می تواند برای کمک به دانش آموزان چند واژه بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد که در مورد پرسش های داده شده با همکلاسی هایشان صحبت کنند.

مثلاً:

کاشتن	شکوفه	نشان دادن	لانه
نهال	کندن	نگهداری کردن (از)	

۳. قبل از گوش دادن معلم می تواند واژه های نوی متن را برای دانش آموزان توضیح بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

آقا حسینی استاد زبان فارسی است. ختم حسینی استاد نیست. او خانه دار است. آقا و خانم حسین دو بچه دارند: یک پسر و یک دختر. اسم پسر آنها نادر است. نادر ده سال دارد. اسم دختر آنها مریم است. مریم هفت سال دارد. نادر و مریم دانش آموز هستند.

۴. معلم ابتدا معنی واژه های جدید متن را با دانش آموزان تمرین می کند و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. خلیج ۲. گنجینه ۳. عمیق ۴. دانشگاه

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را بهم وصل کنند.

مخزن	گنجینه
دنیا	جهان
در زمان حاضر	امروزه
بعضی	برخی
دقت	توجه
ژرف	عمیق

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها زبان مناسب را بنویسند

۱. فیلسوفان بزرگ آثار خود را به زبان یونانی نوشته اند.
۲. زبان انگلیسی در سراسر جهان کاربرد دارد.
۳. مولوی آثار خود را به زبان فارسی نوشته است.
۴. یادگیری زبان آلمانی برای ادامه ی تحصیل در آلمان مفید است.
۵. قرآن به زبان عربی نازل شده است.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها حرف اضافه ی مناسب را بنویسند.

۱. علاوه بر زبان فارسی زبان عربی را هم بلدم.
۲. محیط خانواده بر (در) رشد کودک تأثیر می گذارد.
۳. محبت مادر همیشه بر (در) دل فرزندان اثر می گذارد.
۴. او همیشه در کار دیگران دخالت می کند.
۵. دانش آموزان در جشن مدرسه شرکت کردند.

۸. معلم می تواند برای کمک به آانش آموزان چند واژه به آنها بدهد:
مثلاً:

✓ یادگیری ✓ مسافرت ✓ آینده ✓ حرفه

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ضرب
المثل ها و معنی مناسب را به هم وصل کنند.

درس سوم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
 - (الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - (ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - (ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند، (د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. دلتنگ ۲. آرام ۳. عکس ۴. حال

نکته ی دستوری:

اعداد ترتیبی:

اعداد ترتیبی ترتیب قرار گرفتن موصوف (معدود) را می رساند، به این ترتیب به آخر عدد اصلی، پسوند -م یا -مین می افزایند:

● نه - نهم

● نه - نهمین

وگاهی به آخر اعداد اصلی که با -م همراه است یایی می افزایند: به ویژه آنجا که تنها و بدون موصوف (معدود) بکار رود:
سومی دوست من بود

۲. قبل از گوش دادن معلم می تواند اعداد ترتیبی را با دانش آموزان تمرین کند و بعد به آنها فرصت می دهد که در جای نقطه ها عدد ترتیبی مناسب را بنویسند.

✓ امروز دهم ماه آبان است. ✓ درس ها یازدهم ماه آینده شروع می شود.
✓ دیروز نهم ماه است. ✓ مسابقه یازدهم ماه پیش بود.
✓ مهمانی بیست و یکم ماه اردیبهشت است. ✓

۳. ابتدا معلم واژه های داده شده را با دانش آموزان تمرین می کند و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. ساعت ۲. رومیزی ۳. مسابقه ۴. معنا ۵. نوجوان

واژه سازی: پسوند "ی" که یای نسبت نامیده می شود، معمولاً صفت نسبی می سازد.

✓ شهر - شهری ✓ زندگی شهری

۴. ابتدا معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی و کاربرد یای نسبت را خوب می دانند و بعد به آنها فرصت می دهد که به واژه ها یای نسبت اضافه کنند و آنها را در جمله بکار ببرند.

- صحرایی
- دریایی
- چینی
- آب و هوایی
- روستایی
- خانه ای

۵. معلم از دانش آموزان می خواهد که جمله ها بخوانند و بعد بگویند در کدام جمله ها یای نسبت بکار رفته است.

- ۴. خانه ی شهری ما بزرگ تر از خانه ی روستایی است.
- ۵. آثار تاریخی این کشور ارزشمندند.

۶. ابتدا معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان فعل مجهول را می دانند و بعد به آنها فرصت می دهد که در جای نقطه ها فعل مناسب را بنویسند.

- ۱. این شعر توسط حافظ سروده شد.
- ۴. برنامه توسط دانش آموزان تهیه شد.
- ۲. کارگردان این فیلم را در تهران ساخت.
- ۵. گل ها توسط باغبان آبیاری شدند.
- ۳. پدرم روزنامه را روی میز گذاشت.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها اصوات مناسب را بنویسند.

- ۱. جیک جیک گنجشک ها صبح زود مرا بیدار کرد.
- ۲. یک مگس با وز وز آزاردهنده ای دور سرم می چرخید.
- ۳. صدای تیک تاک ساعت در اتاق پیچیده شد.
- ۴. با شنیدن تق تق در، همه ساکت شدند.
- ۵. شر شر باران روی سقف خانه شنیده می شد.

۸. معلم ابتدا معنی عبارت های داده شده را برای دانش آ «وزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که یکی از صداها ی زیر را انتخاب کنند و حس و حال خود درباره ی آن را بیان کنند.

مثلاً وقتی صدای وزش شدید باد را می شنوم می ترسم یا قدرت طبیعت را احساس می کنم و غیره.

واژه سازی: پیشواژه ی "خوش" واژه هایی (صفتها) می سازد با معنی مثبت: **مثلاً:**

- خوش آواز
- خوش بیان
- خوش رفتار
- خوش آب و هوا
- خوش برخورد
- خوش شانس

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه های داده شده "خوش" اضافه کنند و مخالف آن را بنویسند.

واژه	خوش...	مخالف
بخت	خوش بخت	بدبخت
حال	خوش حال	بدحال
شانس	خوش شانس	بدشانس
رفتار	خوش رفتار	بدرفتار
رفس	رفس شوخ	رفس دلب

درس چهارم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دونفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
 - (الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - (ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - (ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
 - (د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. صندلی
۲. مهربان
۳. سالمند
۴. بزرگ‌تر

۲. معلم می تواند به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از عبارت های داده شده گفتگویی بسازند.

مثلاً:

- ببخشید، بانک کجاست؟ من چطور می توانم آنجا بروم؟
- از اینجا خیلی دور نیست. اگر پیاده بروید، ده دقیقه راه است.
- تشکر می کنم.
- خواهش می کنم

۳. قبل از گوش دادن معلم می تواند واژه های نوی متن را برای دانش آموزان توضیح بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

مریم ساعت شش صبح از خواب بیدار می شود و ساعت هفت صبحانه می خورد. صبحانه اش معمولاً کره، تخم مرغ، مربا و شیر است. بعد از صبحانه او با اتوبوس به مدرسه می رود. مریم

هر روز کلاس زبان فارسی دارد. بعد از درس مریم نهار می خورد. بعد از نهار او به خانه برمی گردد و یک ساعت استراحت می کند و بعد درس می خواند. او ساعت هشت شام می خورد و ساعت ده شب می خوابد. خوابد.

۴. قبل از خواندن متن معلم واژه های نو را انتخاب می کند و با دانش آموزان روی این واژه ها کار می کند و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

♦ لبخندزنان

♦ ایستگاه

♦ باران

♦ دسته

♦ اتوبوس

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۵. آموزگار به امیر آفرین گفت.

نکته ی دستوری:

معمولاً بعد از برخی فعل ها و عبارت ها مضارع التزامی بکار می رود. این فعل ها و عبارت ها از این قرار است:

✓ بهتر است بروم	✓ می ترسم بروم	✓ تصمیم گرفتم بروم
✓ ممکن است بروم	✓ امیدوارم بروم	✓ می شود بروم

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و فعل های داخل پرانتز را به شکل مناسب بنویسند.

۱. بهتر است از اشتباهت درس بگیری.
۲. می توانی این متن را ترجمه کنی.
۳. بهتر است آن ساختمان را خودت ببینی.
۴. می ترسم که او دیگر برنگردد.
۵. ما باید این کتاب را بخوانیم.

۷. ابتدا معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی این حروف اضافه ی مرکب را می دانند و بعد به آنها فرصت می دهد در جای نقطه ها حرف اضافه ی مناسب را بنویسند.

۱. لیوان را روی فقسه گذاشت و رفت
۲. او همیشه راجع به فیلم صحبت می کند.
۳. پروین جلوی مدرسه منتظر دوست بود.
۴. پلیس به دنبال دزد است.
۵. باد به طرف شرق می وزد.

۸. "جای سوزن انداختن نبود" کنایه است از:

بسیار شلوغ و پرجمعیت

درس پنجم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. زباله ۲. سطل ۳. محیط زیست ۴. شهر

۲. قبل از گوش دادن معلم می تواند واژه های نوی متن را برای دانش آموزان توضیح بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد گوش کنند و با واژه های مناسب جمله ها را کامل کنند.

– می توانید سقف را مرمت کنید؟

– بله، ولی دو هفته طول می کشد.

– هزینه ی تعمیر چقدر می شود؟

– باید حساب کنم.

– کی شروع می کنید؟

– دو روز دیگر شروع می کنم.

۳. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی و کاربرد این فعل ها را می دانند و بعد به آنها فرصت می دهد که با استفاده از فعل های داده شده گفتگویی بسازند و همکلاسی هایشان تمرین کنند.
مثلاً:

– چرا از او تشکر کردی؟

– چون دیروز به من کمک کرد.

– چرا او دیروز دعوت نکردی؟

– وقتی من شروع به صحبت کردم، او حرف مرا قطع کرد.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

(۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های

جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند. معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

✓ بازنشسته ✓ عصا ✓ مورچه ✓ فرق ✓ بوستان

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بعد بگویند کدام جمله به متن مربوط است.

۴. یکی از مورچه ها لاغر تر بود.

قید سازی: در زبان فارسی گاهی با تکرار

برخی از واژه ها می توان قید ساخت:

✓ آهسته آهسته ✓ یواش یواش ✓ بریده بریده
✓ شمرده — شمرده ✓ تند تند ✓ رفته رفته ✓ دوان دوان

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بعد در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. هوا آرام آرام تاریک شد.
۲. رفته رفته همه ی کارها را به دست گرفت و از شاگردی به استادی رسید.
۳. دانش آموز تند تند می نوشت تا وقت تمام نشود.
۴. دوان دوان آمد و گفت قبول شدم.
۵. صدایش را بریده بریده می شنیدم.

نکته ی دستوری:

در جمله های تمنایی اگر حرکت به زمان گذشته مربوط باشد، فعل ماضی استمراری می شود.

مثلاً:

- ✓ کاش به کشور خارجی می رفتم
- ✓ کاش به خانه می آمد
- ✓ کاش نهار را در خانه می خوردیم

در جمله های تمنایی اگر حرکت به زمان آینده مربوط باشد، فعل مضارع التزامی می شود.

مثلاً:

- ✓ کاش به کشور خارجی بروم
- ✓ کاش به خانه ی ما بیاید
- ✓ کاش نهار را در خانه بخوریم

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را در گذشته بازنویسی کنند.

۱. کاش او به خانه ی ما می آمد.
۲. کاش من زبان فارسی را یاد می گرفتم.
۳. کاش آنها زودتر می رسیدند.
۴. کاش کتاب جالبی می خریدیم.
۵. کاش او به ما کمک می کرد.

نکته ی دستوری:

واژه های مختوم به های غیرملفوظ وقتی با یای مصدری به کار می روند،
های غیرملفوظ به "گ" تبدیل می شود و شکل "گی" به وجود می آید.

✓ راننده – رانندگی

✓ نماینده – نمایندگی

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه های داده شده یای
مصدری اضافه کنند و معنی آنها را بگویند.

✓ عقب ماندگی

✓ بیست سالگی

✓ سالخوردگی

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را بخوانند و در باره ی
مضمون آن چند جمله بنویسند. معلم می تواند با پیام های مختلف به دانش
آموزان کمک کند.

مثلاً:

وقتی به عیادت مریض می روید نباید نزد او زیاد نشست، چون می توانیم
او را خسته کنیم. او نیاز به استراحت دارد یا ممکن است ما مریض باشیم و
بیماری ما برای او خطرناک باشد و غیره.

درس ششم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دونفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. چرا ۲. اشتباه ۳. قصد ۴. دفاع

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از جمله های داده شده گفتگویی بسازند و آن را با همکلاسی هایشان تمرین کنند. مثلاً:

۱. – این لیوان را چه کسی شکسته است؟

– کار من است، معذرت می خواهم.

۲. – امروز می آید به جشن تولدم؟

– متأسفم. امروز وقت نداریم.

۳. – لطفاً ببخشید، من کتابتان را گم کردم

– تقصیر من بود که من کتاب را به تو دادم.

۳. قبل از گوش دادن معلم می تواند واژه های نوی متن را برای دانش آموزان توضیح بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد گوش کنند و با واژه های مناسب جمله ها را کامل کنند.

– می خواهم در باره ی ابن سینا بیشتر بدانم.

– ابن سینا یکی از دانشمندان بزرگ شرق زمین است.

– زادگاه ابن سینا بخارا است. بخارا کجا است؟

– بخارا حالا یکی از شهرهای ازبکستان است.

– همدان از بخارا خیلی دور است. چرا آرامگاه ابن سینا در همدان است؟

– او با یکی از امرا در مسافرت بوده است. در نزدیک همدان مریض شده و در همدان درگذشته است.

– مهم ترین علم ابن سینا چه بود؟

– پزشکی.

۴. معلم ابتدا معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

✓ راز ✓ ساطور ✓ لاغر ✓ نزدیکان ✓ دارو

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

راز	سر
مریض	بیمار
طبيب	پزشک
ساکور	تبر قصابی
کارد	چاقو

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط است.

ابو علی می دانست که گاوی وجود ندارد.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. دکتر گفت بیمار را باید فوراً به بیمارستان ببریم.
۲. آتش نشان ها سریعاً به محل حادثه رسیدند.
۳. این موضوع برایم کاملاً روشن است.
۴. من قبلاً این فیلم را دیده ام.
۵. قیمت ها اخیراً افزایش یافته است.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با توجه به متن واژه های مناسب را به هم وصل کنند.

✓ امیرزاده ✓ پیشبند ✓ بهبود ✓ خون آلود

۹. متن زیر مربوط به ضرب المثل زیر است.

کوه به کوه نمی رسد، آدم به آدم می رسد

۱۰. معلم می تواند برای کمک به دانش آموزان واژه ها و یا جمله های کلیدی بدهد.

درس هفتم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش آموزان تمرین می‌کند: از دانش آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

می‌خواهد:

- (الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
- (ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
- (ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
- (د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند
- (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. دوچرخه ۲. زنجیر ۳. ورزش ۴. سرگرم‌کننده

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در مورد پرسش های داده شده با همکلاسی هایشان صحبت کنند.

۱. آیا خانه ی شما از مدرسه دور است؟

✓ نه، آنقدر دور نیست، نزدیک است
اگر با اتوبوس بروید، ده دقیقه، پیاده
بروید، بیست دقیقه راه است.

✓ بلی، خیلی دور است.
باید با اتوبوس یا مترو رفت.

۲. شما معمولاً از کدام وسیله ی نقلیه استفاده می کنید؟

✓ من معمولاً به مدرسه با اتوبوس میروم.

✓ من به مدرسه پیاده می روم.

۳. به نظر شما چرا در بیشتر شهرهای بزرگ جهان مردم از دوچرخه استفاده می کنند؟

✓ چون معمولاً در شهرهای بزرگ جهان ترافیک زیاد است و آدم ها ممکن است به مدرسه یا محل کار سر وقت نرسند. به همین دلیل در بیشتر شهرهای بزرگ جهان مردم از دوچرخه استفاده می کنند.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله گوش کنند و بگویند کدام جمله درست است.

۳. ما پارسال با کشتی به مسافرت رفتیم.

۴. معلم معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان شرح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می

دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند. ۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های مخالف را به هم وصل کنند.

مسیر	راه	سنگین	سبک
وسعت	مساحت	سریع	آهسته
درون	داخل	عظیم	کوچک
توسط	از طرف	سخت	آسان
جهان	دنیا	نامجهز	مجهز

۷. معلم ابتدا معنی واژه ی "پر" را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که به واژه ها "پر" اضافه کنند و معنی آنها را بگویند.

- پرخطر • پرزحمت • پرمیوه • پرستاره
- پرارزش • پرمعنا • پرجمعیت

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با توجه به متن واژه های مناسب را به هم وصل کنند.

- ✓ ایستگاه زیرزمینی ✓ رفت و آمد
- ✓ پله های برقی ✓ همه روزه

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها را بخوانند و جمله ها را مرتب کنند.

✓ صدها پرنده در آسمان ✓ ده ها دانش آموز در ✓ هزاران نفر به خاطر
پرواز می کردند مسابقه شرکت کردند زلزله بی خانما شدند

۱۰. دانش آموزان ابتدا واژه ها را می خوانند و بعد با استفاده از این واژه ها متنی می سازند.

روزی با دوستم از روی پل قدم می زدیم. ناگهان یک موتورسیکلت با یک اتومبیل برخورد. موتورسیکلت سوار روی زمین افتاد. ما دیدیم که او به شدت زخمی شده است و فوراً با اورژانس تماس گرفتیم درباره ی این تصادف وحشتناک خبر دادیم و یک آمبولانس آمد و زخمی را به بیمارستان رساند.

درس هشتم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

د) گروه‌واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. مزاحم ۲. بازی ۳. بعد ۴. درس

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از عبارت های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

مثلاً:

۱. - بیا برویم سینما
- متأسفانه وقت ندارم، فردا امتحان داریم، باید درس بخوانم
۲. - مزاحم می شوم، می توانید به من کمک کنید؟
- البته، چه کمکی؟
- نمی توانیم این پرسشنامه را پر کنیم.
- باشد، الان کمکتان می کنم.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند و بعد در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

- شما چه روزی آنجا رفتید؟
- به او چه گفتید؟
- او کی درس می خواند؟
- این گل ها مال کیست؟
- کدام شاعر را دوست دارید؟
- چرا دیروز دیر آمدی؟
- کجا نهار می خورید؟

۴. معلم ابتدا معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند

✓ بازرگانان ✓ سنگ ✓ جاده ✓ روستایی ✓ طلا

۵. معلم به دانش آوزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط است.

۳. یک مرد روستایی سنگ را از وسط جاده برداشت.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

الط	رز
هداج	هار
ناگزراب	رجات
روتسد	نامرف
راب	ملومحم

۷. ابتدا معلم معنی حروف اضافه را از دانش آموزان می پرسد و بعد به آنها فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. او وسطِ اتاق ایستاده بود.
۲. ماشینش کنار خیابان پارک شده است.
۳. کودکان جلوِ مدرسه بازی می کنند.
۴. پرنده روی شاخه نشسته است.
۵. گربه زیر صندلی پنهان شده است.

نکته ی دستوری:

افعال مشتق از دو جز تشکیل می شوند: پیشوند و جز فعلی. پیشوندهایی که فعل مشتق می سازند از این قرار است:

• باز	• درآمدن	• برگزیدن	• فرودآمدن
• بازگشتن	• در رفتن	• فرو	• فرودماندن
• بازنشستن	• درگذشتن	• فروبردن	• فرا
• بازپرداختن	• بر	• فرو خوردن	• فرا گرفتن
• در	• برگشتن	• فرو رفتن	• فرار سیدن
• در آوردن	• برآمدن	• فرود	

وقتی که افعال مشتق با جزء "می" به کار می روند، "می" به جزء فعلی اضافه می شود.

- ✓ بازگشتن – باز می گردم
- ✓ باز میگردی
- ✓ باز می گردد
- ✓ باز می گردیم باری گردید
- ✓ باز می گردند

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که فعل های داخل پرانتز را در زمان حال بنویسند.

۱. رادیو را از روی میز برمی

دارد

۲. آن دختر از مدرسه به خانه

برمی گردد

۳. مرد کت خود را درمی آورد

۴. هواپیما در صحرا فرود

می آید

۵. آب همه جا را فرا می گیرد

۹. معلم ابتدا باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی این ضرب المثل ها را می دانند و بعد به آنها فرصت می دهد که در مورد این ضرب المثل ها چند جمله بنویسند.

مثلاً:

✓ خواستن توانستن است

✓ اگر چیزی را از جان و

دل بخواهید و آرزو می کنید

که به آن برسید یا در آن موفق

باشید، می توانید کامروا باشید.

درس نهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. چند ۲. ظهر ۳. وقت ۴. دیر

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از عبارت های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

بازار	ساعت هشت صبح
بانک	ساعت دو بعد از ظهر
رستوران	ساعت هشت شب

۱. - من فردا می خواهم به بازار

بروم

- کی می خواهی بروی؟

- ساعت هشت و نیم صبح

- بازار کی باز می شود؟

- فکر می کنم ساعت هشت

صبح شروع به کار می کند

۲. - کجایی؟

- من در بانک هستم.

- کی کارهایت تمام می شود.

- ساعت دو بعد از ظهر از

اینجا بیرون می روم

- باشد. ساعت دو بعد از ظهر

جلوی بانک منتظرت هستم.

۳. - من می خواهم شما را برای شام به رستوران دعوت کنم.

- با کمال میل می آیم.

- پس ساعت هشت شب جلوی رستوران منتظرت هستم.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند و بگویند کدام جمله درست است.

۵. الان ساعت پنج دقیقه از سه گذشته است.

۴. معلم ابتدا معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند

• دریا • منقار • حلزون • ماهیگیر • مطبخ

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها را بخوانند و واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

دریافتن	فهمیدن
اندیشیدن	فکر کردن
رها کردن	آزاد کردن
نجات یافتن	خلاص شدن
گشودن	باز کردن

۶. واژه های مناسب را به هم وصل کنید.

■ ماهیگیر ■ درازپای ■ ماهی خوار ■ گیرودار ■ نیم گرم

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. بعد از ورزش سنگین، کاملاً بی حال شدم.
۲. بی خبر از همه جا، در خواب عمیقی فرو رفته بود.
۳. تلاشش بیهوده نبود، چون در نهایت موفق شد.
۴. بی سروصدا کنار پنجره نشست و به بیرون نگاه کرد.
۵. بی شک، عدالت دیر یا زود اجرا می شود.

۸. معلم از دانش آموزان می خواهد این حکایت را بخوانند و ادامه ی آن را بنویسند.

یک روز صبح علی در حیاط مدرسه یک جعبه ی کوچک فلزی پیدا کرد. علی جعبه را برداشت و با کنجکاوی نگاه کرد. وقتی کلید را چرخاند، ناگهان جعبه تکان خورد. علی ترسید و جعبه را روی زمین انداخت و برادر بزرگش را صدا کرد. وقتی برادر بزرگش آمد آنها جعبه را باز کردند و دیدند که آنجا یک گنجشک کوچکی هست. گنجشک نیمه جان بود. آنها گنجشک را به خانه شان بردند.

درس دهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.
۱. امروز ۲. تب ۳. موسمی ۴. پزشک

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از عبارت های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

- چی شده؟
- خودم را خوب احساس نمی کنم.
- شاید سرما خورده باشی.
- حالت تهوع هم دارم.
- باید پیش پزشک بروی.
- مثل اینکه تب هم دارم.
- برای بهبودی چه توصیه دارید؟
- بهترین راه برای بهبودی استراحت است.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و بگویند کدام جمله ها درست است.

- ۲. چون بر ف می بارد، ما در خانه می مانیم.
- ۵. وقتی هوا گرم است به کنار دریا می رویم.

۴. معلم ابتدا معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و آن را بازگو کنند.

- ۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بعد بگویند کدام یک از جمله های زیر به متن مربوط نیست.
- ۴. وی بعد از آشنایی با شمس تبریزی راه سفر را در پیش گرفت.

واژه سازی:

"ب" معمولاً به اسامی اضافه می شود و صفت می سازد که معنی "دارای چیزی" بکار می رود.

۶. معلم ابتدا معنی این پیشوند را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که به واژه های داده شده "ب" اضافه کنند و معنی آنها را بگویند.

♦ بجا ♦ بخرد ♦ بهوش ♦ بنام

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که نام آثار را بخوانند و بگویند این آثار مال کیست.

- ✓ گلستان – سعدی شیرازی ✓ مثنوی معنوی – مولوی ✓ لیلی و مجنون – نظامی
 ✓ شاهنامه – فردوسی ✓ کلیله و دمنه – هند ✓ گنجوی

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها را بخوانند و بعد مفرد و جمع واژه ها را به هم وصل کنند.

آثار	اثر
رباعیات	رباعی
مجالس	مجلس
غزلیات	غزل
افراد	فرد

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مانند نمونه بنویسند.

۱. وقتی که سی سال داشت، پدرش را از دست داد – در بیست سالگی پدرش را از دست داد

۲. وقتی که دو سال داشت، دندان درآورد – در دو سالگی دندان درآورد

۳. وقتی که بیست و پنج سال داشت، زبان فارسی را یاد گرفت – بیست و پنج سالگی زبان فارسی را یاد گرفت

۴. وقتی که شش سال داشت، به مدرسه رفت – در شش سالگی به مدرسه رفت

۱۰. معلم می تواند برای کمک به دانش آموزان چند واژه و جمله ی کلیدی را هم بدهد و بعد به آنها فرصت می دهد که در باره ی یکی از شاعران بزرگ جهان چند جمله بنویسند.

معلم این بیت را با دانش آموزان می خواند و بعد معنی واژه ها و جمله ها را برای آنها توضیح می دهد و سپس به دانش آموزان فرصت می دهد که درباره ی معنی آن چند جمله بنویسند.

چون جواب احمق آمد خامشی
این درازی در سخن چون می کشی
مولانا

معنی بیت:

اگر طرف مقابل حرف نادانانه می زند، بهتر است ساکت باشی.

۱۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ادامه ی حکایت را بنویسند.

باران شدیدی می بارید. وقتی از در خانه بیرون رفتم دیدم که در حیاط گربه ی کوچکی از سرما می لرزد. من به او نزدیک شدم. دلم برایش سوخت. او را آرام بغل کردم. گربه را به داخل خانه بردم. برای او یک حوله آوردم و خشکش کردم. کمی شیر گرم جلویش گذاشتم. گربه کم کم آرام شد. بعد از مدتی خوابید. من خوشحال شدم که توانستم به او کمک کنم.

درس یازدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه‌های واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند، (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

۱. لباسی ۲. آبی ۳. پیراهن ۴. هماهنگ

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که بر اساس سوال های داده شده با هم کلاسی هایشان صحبت کنند.

۱. کدام رنگ ها را دوست دارید؟ چرا؟
من رنگ سبز را دوست دارم. چون وقتی چیزی را به رنگ سبز می بینم احساس راحتی می کنم.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند و بگویند کدام جمله درست است.

۲. وقتی نقاشی می کنید چه رنگ هایی را ترجیح می دهید؟ چرا؟
وقتی نقاشی می کنم سعی می کنم از رنگ های مختلف، از جمله رنگ های روشن و تیره استفاده کنم. چون در آن صورت نقاشی زیباتر دیده می شود.

۲. گل های باغچه با رنگ های قرمز و زرد خیلی زیبا شده اند.

۴. معلم ابتدا واژه های جدید متن را انتخاب می کند و معنی آنها را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را بخوانند و ضرب المثل مناسب را انتخاب کنند.
هرچه کنی به خود کنی

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که فعل های توی پرائنتز را به شکل مناسب بنویسند.

۱. من از این فیلم خوشم می آید.
۲. او از غذای ایرانی خوشش می آید.
۳. ما از هوای بارانی خوشمان می آید.
۴. شما از این پیشنهاد خوشتان می آید.
۵. آنها از این موسیقی سنتی خوششان می آید.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را مانند نمونه باز نویسی کنند.

۱. وقتی کتاب می خوانم، زمان را فراموش می کنم.
۲. وقتی هوا سرد است، بخاری را روشن می کنیم.
۳. وقتی او دیر می کند، مادرش نگران می شود.
۴. وقتی من بچه بودم، در روستا زندگی می کردم.

واژه سازی:

در زبان فارسی بن مضارع فعل معمولاً فاعل را هم بیان می کند. مثلاً
فروش یعنی فروشنده
بیشتر بن های مضارع فعل در ترکیب با یای مصدری هم شغل و هم جای آن را می رسانند.

✓ فروشی یعنی فروشگاه

(یا فروختن)

✓ فرش فروش – فروشنده

ی فرش

✓ فرش فروشی –

فروشگاه فرش

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و گزینه ی مناسب را بنویسند.

۱. پدرم صاحب کتاب فروشی کوچک است.
۲. دیروز با یک کفش فروش در بازار صحبت کردم.
۳. دیروز در پارچه فروشی یک پارچه ی ابریشمی خریدم.
۴. سبزی فروشی امروز تعطیل است .
۵. امروز میوه فروش موز و انگور تازه آورده است.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های داده شده را با توجه به متن طبقه بندی کنند.

ی ا ه ت و ب ی ا ه هوی م	ی ت خ ر د ی ا ه هوی م
روگنا	توت
من اودنه	هجوگ
رایخ	بیس
مزبرخ	وله
ی بل ا ط	ل ا ق ت ر پ
	ول ا ب ل آ
	ر ا ن ا

۹. معلم برای کمک به دانش آموزان چند واژه و جمله ی کلیدی می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که در مورد موضوع "یک سفر کوتاه خانوادگی" چند جمله بنویسند.

درس دوازدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ جدید ♦ گذشته ♦ نسخه ♦ بسته‌بندی

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و بگویند کدام جمله ها درست است.

۱. مادر زینب کتاب های علمی را دوست دارد.

۵. ما امروز کتاب کار را نیاورده بودیم.

۴. معلم ابتدا معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

♦ خوشبختی ♦ جعبه ♦ شگفتی ♦ موش ♦ نادان

۴. پیام این حکایت:

بزرگ ترین راه خوشبختی صبر کردن و رازداری است

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند در کدام جمله "در" به معنی حرف اضافه بکار رفته است.

۵. در دانشگاه با افراد جالبی آشنا شدم.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. او هدیه را در یک جعبه ی زیبا گذاشت. ۴. شگفتی طبیعت در هر فصل رنگ

۲. مادر سعی کرد خشم خود را پنهان کند. تازه ای دارد.

۳. مردم با شور و شوق پیروزی تیم ملی ۵. راز موفقیت او در پشتکار و

را جشن گرفتند. تلاشش بود.

نکته ی دستوری:

زمان آینده ی فعل "بودن" مانند فعل های دیگر با مصدر مرخم این فعل ساخته می شود:

✓ من خواهم بود ✓ او خواهد بود ✓ شما خواهید بود

✓ تو خواهی بود ✓ ما خواهیم بود ✓ آنها خواهند بود

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را در زمان آینده باز نویسی کنند.

۱. او این کتاب را خواهد خواند.

۲. هوا فردا بارانی خواهد بود.

۳. سال آینده خانه ی بزرگی خواهیم خرید.

۴. او بر مشکلات غلبه خواهد کرد.

۵. ما در خانه خواهیم بود.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که فعل ها را به صورت مناسب بنویسند.

۱. ما باید به دیگران احترام بگذاریم.

۲. اگر حقیقت را بگوید، از گناهش می گذرند.

۳. ما می توانیم با همکاری مشکلات را حل کنیم.

۴. دانش آموزان باید در امتحان شرکت کنند (بکنند).

۵. شما نمی توانید به انگلیسی صحبت کنید (بکنید).

۹. معلم ابتدا واژه های جدید شعر را برایش دانش آموزان فرصت می دهد و بعد از دانش

آموزان می خواهد شعر را بخوانند و معنی هر بیت را برای آنها توضیح می دهد.

معنی شعر:

شنیده ام که دو در راه یک خر را ربودند. یکی از این دزدها گفت که من می خواهم این

خر را در مقابل طلا بفروشم. دزد دوم گفت که من از این خر نگهداری می کنم. چون

این دو دزد توافق نکردند شروع به بحث کردند و بحث آنها آن قدر بالا گرفت که یک

دیگر را با مشت و چوب زدند و خر را از دست دادند

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که نتیجه ای که از این شعر گرفتند بگویند.

۱۱. دو ضرب المثل به به شعر مربوط است.

۲. دزد به دزد می زند خدا خنده اش می گیرد

۳. دزد همیشه گرسنه است

درس سیزدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ کیف ♦ بار ♦ پارک ♦ نگران ♦ پلیس

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از جمله های داده شده با همکلاسی هایشان صحبت کنند.

– چی شده؟	– چرا گریه می کنی؟
– کتابم را گم کرده ام	– انگشتی ام را گم کرده ام
– یادت نیست کجا گذاشتی؟	– گران بود؟
– وقتی از کلاس بیرون رفتم روی میزم بود	– بله، یادگار مادر بزرگ بود

۴. معلم واژه های جدید متن را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می ده که متن را بخوانند و بازگو کنند.

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را مجهول کنند.

۱. نویسنده کتاب را نوشت – کتاب نوشته شد
۲. بنا خانه را ساخت – خانه ساخته شد.
۳. او حقیقت را گفت – حقیقت گفته شد.
۴. آن مرد درخت را برید – درخت بریده شد.
۵. دیروز ما آن خبر را شنیدیم – آن خبر شنیده شد.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و گزینه ی مناسب را بگویند.

۱. درها ساعت هفت بسته شد.
۲. نامه ی من دیروز ارسال شد.
۳. مسئله توسط دانش آموزان حل شد.
۴. معلم سؤال ها را در کلاس توضیح داد.
۵. این شعر توسط شاعر معروفی نوشته شد.

نکته ی دستوری:

- ♦ هوا سرد است – چون هوا سرد است
- ♦ من وقت ندارم – چون من وقت ندارم
- ♦ من به خانه برمی گردم – چون من به خانه برمی گردم
- ♦ من به خانه برگشتم – چون من به خانه برگشتم

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با حرف ربط "چون" جمله ها را به صورت یک جمله باز نویسی کنند.

۱. چون من بیمار بودم، به مدرسه نرفتم.
۲. چون امتحاناتش را خوب داده است، خوشحال است.
۳. چون باران می بارد، هوا سرد است.
۴. چون اتوبوس دیر آمد، من دیر رسیدم.
۵. چون او ناراحت است، نمی خندد.
۶. چون وقت نداشتم، درس نخواندم.
۷. چون هوا بارانی بود، بیرون نرفتم.
۸. چون زیاد کار کرده است، خسته است.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها گزینه ی مناسب را بنویسند.

۱. این کتاب جالب تر از آن کتاب است.
۲. خواهرم بلندتر از من است.
۳. این غذا خوش مزه تر از غذای دیگر است.
۴. دیروز سردترین روز سال بود.
۵. احمد بهترین دانش آموز کلاس ما است.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. ارتفاع دیوار پنج متر است
۲. عرض اتاق از عرضش بیشتر است.
۳. عمق این رودخانه زیاد نیست.
۴. طول دریاچه صد متر است.
۵. ارتفاع ساختمان ده متر است.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ادامه ی حکایت را بنویسند.

سارا بعد از مدرسه به خانه برگشت و روی میز اتاقش یک نامه دید. در داخل نامه فقط یک جمله نوشته شده بود: فردا ساعت هفت به پارک بیا! سارا با تعجب... سارا با تعجب نامه را خواند. نمی دانست چه کسی آن را نوشته است. کمی ترسید، اما کنجکاو هم شد. شب به این فکر کرد که فردا چه کار کند. صبح زود بیدار شد و به مدرسه رفت، اما تمام وقت به نامه فکر می کرد.

بعد از مدرسه ساعت هفت شد و سارا به پارک رفت. پارک آرام بود و چند نفر روی نیمکت نشسته بودند. ناگهان دوستش مریم را دید که لبخند می زد. مریم گفت: این نامه را من نوشتم.

سارا نفس راحتی کشید. مریم گفت که می خواسته سارا را غافلگیر کند. چون امروز تولد اوست. بعد باهم بستنی خوردند و خیلی خوشحال شدند.

درس چهاردهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ منو ♦ حتماً ♦ نوشابه ♦ پیش غذا

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از جمله های داده شده با همکلاسی هایشان صحبت کنند.

- کجا می روی؟
- به خانه می روم
- به نهار نمی روی؟
- امروز با خانواده ام در خانه نهار می خوریم.
- بیا فردا به سینما برویم!
- فردا نمی توانم بروم
- چرا؟
- فردا به پیک نیک می رویم

۳. معلم معنی واژه های جدید متن را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه یناسب را بنویسند

♦ معماری ♦ بنیان ♦ زیباسازی ♦ نما ♦ ساختمان

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مثل ها را بخوانند و بعد بگویند کدام یک از مثل ها مربوط به متن است

۱. خانه از پای بست ویران است، خواجه در بند نقش ایوان است.

۵. معلم به دانش آوزان فرصت می دهد که فعل های امری را منفی کنند.

- ۱. آشغال ها را بیرون نبر! ۳. چراغ را خاموش نکن! ۵. نامه را ننویسید!
- ۲. به دوستت زنگ نزن! ۴. کتاب ها را نبندید!

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و گزینه ی مناسب را انتخاب کنند.

- ۱. به حرف های من گوش بده! ۳. آب بیشتری بنوشید! ۵. پنجره ها را نبندید!
- ۲. این تکلیف را انجام بدهید! ۴. تو خیابان زباله نریز!

واژه سازی:

ساز (بن ماضرع فعل ساختن) اسم یا صفتی می سازد.

ساز به عنوان پیواژه چند معنی دارد:

(الف) به معنی "سازنده": آهنگساز یعنی کسی که آهنگ می سازد

(ب) به معنی "تعمیرکار": رادیوساز، دوخرچه ساز

(پ) به معنی "فراهم کننده": چاره ساز، زمینه ساز

(ت) به معنی برپادارنده: انجمن ساز، حزب ساز

(ث) به معنی "جعل کننده": سندساز، حساب ساز

(ج) به معنی سازگار شونده: دمساز، همساز

(چ) به معنی "ساخته شده": نوساز، کهنه ساز

ساز+ی اسم می سازد.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه ها "سازی" اضافه کنند و معنی آنها را پیدا کنند.

♦ زیباسازی ♦ نوسازی ♦ کهنه سازی ♦ عادی سازی

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها گزینه ی مناسب را بنویسند.

۱. آن خانه بنیان محکمی ندارد ۴. خانه به تپه ای خاک تبدیل شد.

۲. او نمای آجری خانه را تغییر داد. ۵. زن و بچه ی مرد بیرون از

۳. یک روز زلزله ی خیلی ضعیفی آمد. ساختمان بودند.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. زلزله ی شدیدی چند شهر را ویران کرد.

۲. ساختمانی که در کنار پارک است خیلی قدیمی است.

۳. این ساختمان بر بنیان محکمی ساخته شده است.

۴. از بالای تپه منظره ی شهر را می توان دید.

۵. نما ساختمان با سنگ مرمر پوشیده شده است.

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که
ادامه ی جمله های داده شده را بنویسند.

من در شهر زندگی می کنم و زندگی
شهری را خیلی دوست دارم، چون
زندگی اینجا خیلی سریع است، ما می
توانیم به سینما، اپرا، تئاتر برویم.

من در روستا زندگی می کنم و زندگی
در روستا را خیلی دوست دارم، چون
هوای اینجا خیلی صاف است، غذاهای
اینجا سالم است، آدم به طبیعت نزدیک
تر می شود.

درس پانزدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ پژوهش ♦ محیط زیست ♦ تجدیدپذیر ♦ اطلاعات ♦ وظایف

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در مورد موضوع های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند. معلم می تواند با سوال هایی به دانش آموزان کمک کند.
مثلاً:

- ✓ چه سازمانهایی حفاظت محیط زیست را بر عهده دارند؟
- ✓ ما چگونه می توانیم از محیط زیست حفاظت کنیم؟
- ✓ درباره ی انرژی تجدیدپذیر چه چیزهایی می دانیم؟
- ✓ انرژی تجدیدپذیر به چه درد می خورد؟

۳. معلم واژه های جدید متن را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطهها واژه ی مناسب را بنویسند
♦ چرا ♦ شیر ♦ پند ♦ ناشایست ♦ خیانت

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.
۲. چوپان مردی طمع کار بود.

نکته ی دستوری:

برای ساختن صفت فاعلی به آخر بن مضارع فعل پسوند "ان" اضافه می شود.

پرسیدن - پرس + ان - پرسان

خرامیدن - خرام + ان - خرامان

گردش کردن - گردش کن + ان - گردش کنان

صفت فاعلی مختوم به "ان" می تواند مانند صفت، قید به کار رود.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مانند نمونه از فعل های داده شده صفت مفعولی بسازند.

✓ خروشیدن - خروش - خروشان	✓ گریستن - گری - گریان
✓ رفتن - رو - روان	✓ سوختن - سوز - سوزان
✓ نالیدن - نال - نالان	✓ دویدن - دو - دوان
✓ خندیدن - خند - خندان	

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها فعل مناسب را بنویسند.

۱. پزشک او را از خوردن غذاهای چرب منع کرد.
۲. او بز را ... (دوشید، زد) و شیر را در ظرفی ریخت.
۳. مدیر، علی را مسئول این پروژه گماشت.
۴. او از مسیر درست زندگی منحرف شد.
۵. آب از چشم جاری شد.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه های داده شده "نا" اضافه کنند و معنی آنها را بگویند.

- ♦ ناهموار ♦ نامنظم ♦ ناآشنا ♦ نالایق ♦ ناکافی ♦ نامرغوب

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه های داده شده "کار" اضافه کنند.

- ♦ گناهکار ♦ جودوکار ♦ کاراته کار ♦ صاحبکار ♦ نقره کار

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ادامه ی حکایت را بنویسند.

شب بود و زینب با خانواده اش به اردو رفته بود. زینب آرام به سمت نور رفت، اما وقتی نزدیک شد، دید که یک چراغ کوچک روی زمین افتاده است. او چراغ را برداشت و اطرافش را نگاه کرد. ناگهان صدای خش خش شنید و کمی ترسید. پدرش او را صدا زد و گفت: دور نشود. زینب سریع به سمت خانواده اش برگشت و چراغ را به پدرش داد. همه کنار هم نشستند و از اردو لذت بردند.

درس شانزدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه‌واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ باران ♦ چتر ♦ آرامش بخش ♦ خورشید

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با استفاده از واژه ها و جمله های گفتگو با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و گزینه ی مناسب را انتخاب کنند.

۱. کاش زودتر به مدرسه برسیم. ۴. کاش به مسافرت برویم.

۲. کاش به جای تلویزیون کتاب بخوانم. ۵. کاش فردا باران ببارد.

۳. کاش فردا امتحان آسان تر باشد.

۳. معلم معنی واژه های جدید را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد ب آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و بارگو کنند.

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمل ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۴. در مسافرت کاری جاهای نو و تازه را می بینند.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام یک از جمله های داده شده به عید نوروز مربوط نیست.

۵. درخت کاج را تزیین می کنیم.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و در جای نقطه واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. آب از کوه سرازیر می شود. ۴. هرچه می کاریم ، همان را درو می کنیم.

۲. مادرم همه چیز را برق می اندازد. ۵. این کار آسان به نظر می آید، اما سخت

۳. علم، جامعه را دگرگون می کند. است.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که هر کدام از کلمات داده شده را با پسوند "ه" ترکیب کنند و معنی آنها را پیدا کنند.

◆ لبه ◆ چشمه ◆ گوشه ◆ پایه ◆ زبانه

۸. معلم بیت زیر را با دانش آموزان می خوانند و معنی بیت را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد از آنها می خواهد که بیت را از حفظ کنند.

دوست آن باشد که گیرد دست دوست
در پریشان حالی و درماندگی
سعدی شیرازی

۹. درباره ی بیت بالا توضیح:

✓ دوست خوب در زمان شادی و راحتی نیست، بلکه در وقت سختی و مشکل کنار دوستش می ماند و دشت او را می گیرد.

✓ اگر کسی فقط در روزهای خوب با ما باشد، دوست واقعی نیست. دوستی واقعی در روزهای سخت شناخته می شود.

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که چیزهایی را که به دیگر تشبیه شده است، به هم وصل کنند.

دوست خوب همچون	سرمایه ای گرانبها است
مادر همچون	فرشته ای مهربان، نگهبان من است
چهره ی تو مثل	ماه، به من می خندد
من از خوشحالی مانند	پرندۀ ای بال در آوردم

درس هفدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

د) گروه‌واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ تابستان ♦ شمال ♦ لذت بخش ♦ گردش

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که درباره ی مهارت های دیگر با همکلاسی هایشان گفتگو کنند. مثلاً:

- روزی چند ساعت با رایانه کار می کنی؟
- روزی حداکثر دو ساعت.
- چه می کنی؟
- دوست دارم در اینترنت بگردم، اطلاعات بیشتری درباره چیزهای مختلف بدست آورم.
- آشپزی بلدی؟
- بله، یک کمی.
- کی بهت یاد داده؟
- مادرم.
- در اوقات فراغت چه کار می کنی؟
- دوست دارم نقاشی کنم.

۳. معلم معنی واژه های جدید متن را برای دانش آموزان توضیح می دهد و بعد به آنها فرصت می دهد که متن را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

♦ دکه ♦ روزنامه ♦ ابزار ♦ اخبار ♦ کساد

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۲. او برای فروش ساندویچ از رایانه استفاده می کرد.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند و در جای نقطه ها فعل مناسب را بنویسند.

۱. پدرم مرا به این کار تشویق کرد. ۳. جای این میز تغییر کرد.

۲. بعد از یک سال رکود کار ما بالا گرفت ۴. از دیروز گرمای هوا کاهش یافت

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها را بخوانند و واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

تشویق کردن	برانگیختن
بالا گرفتن	پیشرفت کردن
تغییر کردن	عوض شدن
به وجود آمدن	پدید آمدن
کاهش یافتن	کم شدن

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که بگویند جمله های داده شده به کدام واژه مربوط است.

در آن چیزی می فروشند و دکان بسیار کوچکی است	دکه
نشریه ای چاپی به صورت ورقه یا ورقه هایی بدون جلد است که معمولاً روزانه، هفتگی منتشر می شود	روزنامه
معمولاً به آن گوش می دهیم و اخبار و موسیقی را می شنویم	رادیو
وضعیتی است که در کار و سرمایه رونقی وجود ندارد	کساد
جایی است که در آن کودکان و نوجوانان درس می خوانند	مدرسه

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ادامه ی حکایت را شما بنویسند.

نادر در کتابخانه ی قدیمی روستا یک کلید طلایی پیدا کرد. او به فکر فرورفت که این کلید ممکن است چه چیزی را باز کند، نادر با دقت به اطراف نگاه کرد و کلید را در جیبش گذاشت. کمی جلوتر کتاب های قدیمی روی زمین پخش و پلا شده بودند. نادر یکی از کتاب ها را برداشت و آن را باز کرد. داخل کتاب نقشه ای قدیمی بود که راهی مخفی در روستا را نشان می داد. نادر هیجان زده شد و تصمیم گرفت فردا با دوستش علی آنجا برود. او چراغ کتابخانه را خاموش کرد و با دل پر از راز و امید به خانه برگشت. نادر می دانست که ماجرای بزرگی تازه شروع شده است....

درس هیجدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ مشکلات ♦ ریاضی ♦ جمله ♦ تمرین

۲. معلم به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد که گفتگو را با هم‌کلاسی‌هایشان تمرین کنند.

۳. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها را بخوانند و واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

حاصلخیز	بارور
خسارت	آسیب
صحرا	دشت
احداث	ساختن
ویرانی	خرابی

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با توجه به جدول واژه ها را طبقه بندی کنند.

باران	برف
باران سنج	باریدن
باریدن	برف پاک کن
بارش	برفچال
چتر	پوشیده شدن
قطره	دانه
صدا	برف بازی
بارانی	ذوب شدن
بارندگی	آدم برفی
	پارو کردن

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها و جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. نتیجه ی امتحان کاملاً غیرمنتظره بود.
۲. این خبر هنوز غیررسمی است. رسمی اعلام نشده است.
۳. پلیس فعالیت غیر قانونی را شناسایی کرده است.
۴. پاسخ غیرمنطقی دانش آموزان نشان داد که سؤال را درست نفهمیده است.
۵. این عددها غیرواقعی به نظر می رسد.

نکته ی دستوری:

در زبان فارسی گزاره ی جمله واره های زمانی با حرف ربط "قبل از اینکه (پیش این که)" به صورت مضارع التزامی به کار می رود
قبل از اینکه (پیش از اینکه) او برود (مضارع التزامی)...

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند و فعل های داخل پرانتز را به صورت صحیح بنویسند.

۱. تو قبل از اینکه تصمیم بگیری، خوب فکر کن.
۲. قبل از اینکه آموزگار بیاید، دانش آموزان جمع شدند.
۳. قبل از اینکه شما چیزی بگویید، بگذارید من توضیح بدهم.
۴. قبل از اینکه فیلم شروع شود، همه جا را تاریک کردند.
۵. قبل از اینکه چیزی بخوری، دست هایت را بشوی.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها و جمله ها را بخوانند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. بر اثر بارش شدید باران جاده ها مسدود شدند.
۲. با ورزش نسیم، برگ ها آرام تکان خوردند.
۳. سالانه حدود یک میلیون گردشگر به این شهر می آیند.
۴. تمرین های منظم باعث پیشرفت سریع می شوند.
۵. سیل زمین های کشاورزی را نابود می کند.
۶. آتش توسط آتش نشانان مهار می شود.
۷. برف های کوهستان در بهار ذوب می شوند.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با توجه به متن واژه های مناسب را به هم وصل کنند.

✓ غیرمنتظره ✓ سرریز ✓ یخ کوه ✓ رودخانه ✓ حاصلخیز

موش به سوراخش نمی رفت	جارو به دمش می بست
قطره قطره جمع گردد	وانگهی دریا شود
سری را که درد نمی کند	دستمال نمی بندد
دیوار موش دارد	موش هم گوش دارد
هرکه بامش بیشتر	برفش بیشتر

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که قسمت های جدا شده ی ضرب المثل ها را به هم وصل کنند.

۱۱. معلم بیت را می خواند و بعد از دانش آموزان می خواهد بیت را بخوانند و درباره ی آن توضیح بدهند.

بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش ز یک پیکرند
چو عضوی به درد آورد روزگار دگر عضوها را نماند قرار
سعدی شیرازی

در این بیت شاعر می گوید همه انسان ها مانند اعضای یک بدن هستند و از یک اصل آفریده شده اند. اگر یکی از این اعضا دچار درد و رنج شود، دیگر اعضا هم آرامش خود را از دست می دهند. پس انسانها نباید نسبت به درد و مشکل دیگران بی تفاوت باشند.

پیام این شعر این است که انسان ها باید باهم مهربان باشند، به یکدیگر کمک کنند و در سختی ها کنار هم بمانند.

معلم می تواند سوال هایی به انش آموزان مطرح کند:

سوال اول: شاعر انسان ها را به چه چیزی تشبیه کرده است؟

پاسخ: به اعضای یک بدن

سوال دوم: اگر یک عضو بدن درد بگیرد، چه اتفاقی می افتد؟

پاسخ: دیگر اعضای بدن هم آرامش ندارد

سوال سوم: پیام اصلی این بیت چیست؟

پاسخ: همدلی، مهربانی و کمک به دیگران

درس نوزدهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ خانه ♦ تکالیف ♦ داستان ♦ چای ♦

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

— آیا مسافرت را دوست داری؟

— بله، من به شهرهای زیادی مسافرت کرده ام.

— دوست داری به کدام شهر مسافرت کنی؟

— من دوست دارم به تبریز مسافرت کنم.

— چرا؟

— من شنیده ام که تبریز شهر قدیمی است و دیدنی های زیادی دارد.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در مورد سؤال های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

- چه سفرهایی با خانواده تان داشته اید؟
- من با خانواده ام به شهر گنجه سفر کرده ام.
- چه زمانی به آنجا رفتید؟
- تابستان گذشته به گنجه رفتیم.
- در آن سفر چه کارهایی انجام دادید؟
- از مکان های تاریخی دیدن کردیم و در پارکها گردش کردیم.
- آیا از آن سفر راضی بودید؟
- بله، سفر بسیار خوبی بود و خیلی خوش گذشت.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

- ۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.
- ۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.
- ۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

♦ شکار ♦ سوراخ ♦ کمین ♦ چاله ♦ شکارچی ♦ گرسنه

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۲. روباه دید که صیاد چاله ای در نزدیک خانه اش کند.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

شکارچی	صیاد
فربه	چاق
اردک	مرغابی
حیوان	جانور
غضبناک	خشمناک
شکار	صید

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را با شکل مناسب فعل کامل کنند.

۱. ممکن است به بازار برود
۴. من می ترسم او بموقع نرسد.
۲. شاید این مسئله را به او بگویند
۵. فکر می کنم او این داستان را بخواند
۳. او شاید نامه را بفرستد.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را با ضمائر متصله باز نویسی کنند.

۱. گمش کرده ایم. ۳. بیدارش کرد ۵. ما کمکشان کردیم

۲. تمیزش کرده ایم ۴. او دوستم دارد

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها حرف اضافه ی مناسب را بنویسند.

۱. کودکان لب رودخانه بازی می کردند ۴. بچه روی صندلی نشسته است
۲. میان دو کوه دره ای زیبا وجود دارد ۵. همه خانواده سر سفره نشسته بودند
۳. خورشید از پشت کوه طلوع کرد

۱۰. معنی شعر شتر و ابله

در این شعر ابلهی شتری را می بیند و از او می پرسد چرا گردنت کج است.
شتر جواب می دهد "آیا در بدن من چیزی راست و بی کجی وجود دارد؟
شتر می خواهد بگوید که همه چیز او کج است و کج بودن گردنش عیب عجیبی نیست.
بعد شتر به ابله هشدار می دهد که به عیب های خودش نگاه کند و دیگران را بی دلیل سرزنش نکند.

در پایان شاعر می گوید که راه درست از راستی می گذرد و انسان باید با عقل،
مصلحت و راست گویی زندگی کند.

۱۱. معلم از دانش آموزان می خواهد درباره ی این شعر چند خط بنویسند.

۲۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ضرب المثل ها را بخوانند و بگویند کدام

یک به معنی شعر نزدیک است

۲. به شتر گفتند چرا گردنت کج است گفت کجایم راست است

درس بیستم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش آموزان تمرین می‌کند: از دانش آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
 - (الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - (ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - (ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
 - (د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.
- ♦ جای ♦ نیمکت ♦ فوتبال ♦ بستنی

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می‌دهد که گفتگو را با همکلاسی‌هایشان تمرین کنند.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

- دیشب چه کار کردی؟
- دیشب شب یلدا بود. مهمان داشتیم.
- شب یلدا چیست؟
- بلندترین شب سال است. ما مهمانی شب یلدا را دوست داریم.
- مهمانی شب یلدا چطور است؟
- مهمانی خانوادگی است. دیشب پدربزرگ و بقیه آمدند، شام خوردیم، میوه و آجیل خوردیم، صحبت کردیم. شعر های قشنگ خواندیم و خیلی خوشحال بودیم.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

(۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

(۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

(۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

♦ سالخورده ♦ نهال ♦ انجیر ♦ نکته سنجی ♦ باغبان ♦ ثمر

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۵. یکی از وزیران شاه سؤالی از پیرمرد کرد.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

ضعف	ناتوانی
پاسخ	جواب
مسن	سالخورده
بار	ثمر
تلاش	کوشش

۷. با توجه به متن واژه های مناسب را به هم وصل کنید.

♦ پیرمرد ♦ حاضر جواب ♦ سالخورده ♦ زنده دل ♦ نکته سنجی

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها فعل مناسب را بنویسند.

۱. جهانگردان از جاهای دیدنی کشور دیدن می کنند.

۲. او عکس های سفرش را به ما نشان داد.

۳. ما به مغازه وارد شدیم و به کفش های تازه نگاه کردیم.

۴. معلم با مثال موضوع را برای ما روشن کرد.

۵. بچه ها در حیاط مدرسه درخت کاشتند.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مصرع های مربوط به هم را به هم وصل کنند.

دانه های جوز در زمین می کاشت	که فصل بهار سبز شود
جوز ده سال عمر می خواهد	که قوی گردد و به بار آید
دیگران کاشتند و ما خوردیم	ما بکاریم و دیگران بخورند
اندر آن دشت پیرمردی دید	که گذشته عمر او ز نود

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که شعر را بخوانند و از حفظ کنند.

معنی شعر:

شاعر می گوید که با دست خودش یک درخت می کارد و به آن آب می دهد. او کمی تخم چمن روی خاک می پاشد تا یادگاری از خود باقی بگذارد. کم کم آن درخت رشد می کند، برگ و بار می دهد و بالای سر انسان ها سایه می اندازد چمن های سبز و نرم زیر درخت می رویند و در تابستان، وقتی هوا گرم است درخت با سایه اش مردم را خنک می کند و دل هر رهگذری را شاد می سازد. در پایان شاعر می گوید که حتی انسان خسته و بی حال هم در گرمای روز زیر سایه

ی آن درخت می خوابد و وقتی بیدار می شود با درخت حرف می زند و می گوید:
ای کسی که این درخت را کاشت! روح تو شاد باشد، چون تو باعث شادی و آرامش
من شدی.

۱۱. معلم از دانش آموزان می خواهد در باره یاین شعر چند خط بنویسند.

۲۱. چگونه درخت بکاریم: مراحل کاشت نهال :

♦ مکان مناسب ♦ گودال حفر کردن ♦ نهال ♦ کود و ماسه ♦ آبیاری

۳۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها و پسوندهای مناسب را به هم
وصل کنند.

♦ یادگار ♦ شاخسار ♦ سبزه زار ♦ تابستان ♦ رهگذر

درس بیست و یکم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دونفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
- (الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - (ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - (ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
 - (د) گروه‌های واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ باشگاه ♦ وزنه برداری ♦ سلامتی ♦ برنامه

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به جمله ها گوش کنند

و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

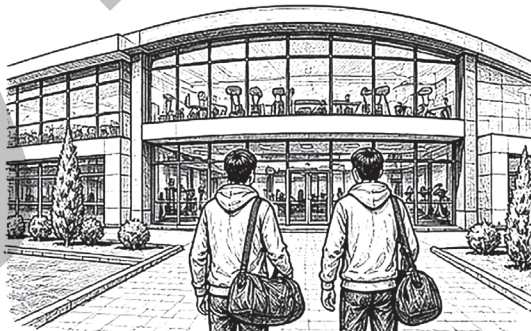
- تو چه ورزشی را دوست داری؟
- من بیشتر از همه کوهنوردی را دوست دارم.
- برای کوهنوری کجا خوب است؟
- دامنه ی کوه در شمال هم برای کوهنوری و هم اسکی و برف بازی خیلی خوب است.
- می توانیم جمعه باهم به آنجا برویم؟
- البته.
- کی برمی گردیم؟
- می توانیم آنجا نهار بخوریم. بعد از ظهر برمی گردیم.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که درباره ی بازیها و ورزش های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

مثلاً:

- چه نوع ورزشی را دوست داری؟
- من دوست دارم بسکتبال بازی کنم.
- در کجا بازی می کنی؟
- معمولاً در باشگاه ورزشی.
- دیروز کجا بودی؟
- در خانه بودم
- چه می کردی
- مسابقه فوتبال تماشا می کردم.
- نتیجه چی شد؟
- دو بر صفر

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

♦ بیشه ♦ خرس ♦ ترس ♦ باتجربه ♦ مصیبت

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۴. دوست دوم برای کمک نزد پدربزرگ رفت.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

شکارچی	صیاد
بیشه	جنگل
سهم	قسمت
رفیق	دوست
ترس	هراس

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه حرف اضافه ی مناسب را بنویسند.

۱. برف بالای کوه ها نشسته است.
۲. این شاعر در میان مردم محبوب است.
۳. بچه ها پای سفره منتظر غذا بودند.
۴. مردم به سوی میدان دویدند.
۵. ایستگاه اتوبوس نزدیک خانه ی ما است.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها شکل مناسب اعداد ترتیبی را بنویسند.

۱. نهمین کتابش درباره ی تاریخ است.
۲. یازدهمین شاگرد نمره ی عالی گرفت.
۳. منزل ما در طبقه ی چهارم است.
۴. روز دوم هفته دوشنبه است.
۵. سه نفر داخل اتاق شدند، اولی را می شناختم، سومی را نمی شناختم.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که درباره ی موضوع "ورزش مورد علاقه ام" چند جمله بنویسند.

من شطرنج را دوست دارم. چون وقتی شطرنج بازی می کنیم، بیشتر فکر می کنم و چیزهای زیادی یاد می گیرم.

درس بیست و دوم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ روز ♦ کتاب ♦ رمان ♦ علمی

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

- شما به تماشای موزه علاقه دارید؟
- بله، خیلی دوست دارم موزه ها را تماشا کنم.
- در باکو کدام موزه ها را دیده اید؟
- از موزه های زیادی دیدن کردم.
- به نظر شما کدام موزه جالب تر است؟
- تمام موزه ها جالبند.

۳. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

(۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

(۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

(۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند

یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

◆ شباهت ◆ تعبیر ◆ خویشان ◆ پاداش ◆ گفتار

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط است.

۴. شرح هر دو تعبیرگو یکی بود.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم خانواده را بگویند.

حاضر	حضور
شبیه	شباهت
گفتار	گفته
زنده	زندگانی

۶. معلم شعر را می خواند و سپس از دانش آموزان می خواهد تا شعر را بخوانند و از حفظ کنند.

معنی شعر:

اگر می خواهی غلط را از درستی و خوب را از بد جدا کنی، کتاب می تواند به تو کمک کند. دوست خوبی مانند کتاب پیدا نمی کنی، چون کتاب فقط خوبی و موفقیت تو را می خواهد و هیچ وقت درباره ی تو حرفهای بدی نمی زند. کتاب از کارهای دنیا تو را آگاه می کند و راه و روش نیکی و خوبی را به تو یاد می دهد. کتاب مانند آینه ای است که رازها و اسرار دنیا را به تو نشان می دهد.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که معنی جمله های داده شده را بگویند.

۱. خانه بدون کتاب روز بدون خورشید است – یعنی کسانی که در خانه ای که در آنجا کتابخانه و یا کتابی نیست، کتاب نمی خوانند و آنهایی که کتاب نمی خوانند از دنیا بی خبرند و از چنین آدم ها به کسی فایده ای نمی رسد.

۲. یک کتاب خوب روشن تر از ستاره ها می درخشد – کتاب به آدم اطلاعات زیادی می دهد و آدم را از اسرار دنیا باخبر می کند.

۳. بهتر از کتابخانه جایی نبود – کتابخانه جایی است که آدم از همه چیز آگاه می شود.

۴. یک کتاب هزار نفر را می آموزد – کتاب گنجی است که هر کس می تواند از آن بهره بگیرد.

۵. کتاب خوب، بهترین دوست – هیچ کس نمی تواند مانند کتاب آدم را پیشرفت دهد.

صواب	درست
هم نشین	همدم
گیتی	جهان
کام	آرزو
بهی	خوبی

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که
واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که
در باره ی این شعر چند خط بنویسند.

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که بیت را بخوانند و معنی آن را شرح
دهند و بگویند کدام یک از جمله های داده شده به این بیت مربوط است.

ز کار جهانت دهد آگهی

بیاموزدت راه و رسم بهی

۲. درباره ی جهان به تو آگاهی می دهد و راه و رسم خوبی را به تو می آموزد.

۱۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که یکی از خوشه های جدول زیر
را انتخاب کنند و از نگاه او، متنی درباره ی "کتاب" بنویسند، مثلاً:

کتابفروش معمولاً کتاب را نمی نویسد، او کسی است کتابی را که توسط شخص
دیگری تألیف شده می فروشد. برای فروش این کتاب او باید تبلیغ کند، اما برای تبلیغ
باید از درون این کتاب اطلاعی داشته باشد.

درس بیست و سوم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه شان را بگوید. بعد این واژه ها را با دانش آموزان تمرین می‌کند: از دانش آموزان می‌خواهد این واژه ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله ی در مورد این واژه ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل ها را در گونه های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

ب) به سؤال هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

ج) چند جمله ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

د) گروه واژه هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

ف) واژه هایی (مخصوصاً واژه های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ هوا ♦ ایده ♦ وقت ♦ گفتگو

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گفتگو را با همکلاسی هایشان تمرین کنند.

معلم به دانش آ» وزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

جمعه ی گذشته آسمان صاف بود. هوا نه گرم بود و نه سرد. مریم و نادر با مادرشان برای بازی و گردش به پارک رفتند.

مریم گفت: به به! چه پارکی! چه هوای خوبی!

نادر گفت: چقدر تمیز است! چه گلهای قشنگی دارد!

آنها از تماشای گل ها و درختان و دریاچه ی زیبای پارک لذت بردند.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا

خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۱. نصیرالدین توسی دانشمند و نویسنده ی معروف قرن یازدهم است.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

دانشمند	عالم
علم	دانش
دستگاه	نظام
تأسیس	بنیادگذاری
تألیفات	آثار

۶. همانطور که می دانیم الفبای فارسی از زبان عربی گرفته شده است و در الفبای عربی بیست و هشت حرف وجود دارد که آنها را به دو قسمت به نام حروف شمسی و حروف قمری تقسیم می کنند:

حروف شمسی از این قرار است:

ت - ث - د - ذ - ر - ز - س - ش - ص - ض - ط - ظ - ل - ن

معمولا در ترکیب هایی با حرف تعریف "ال" حروف شمسی خوانده نمی شود و حرف شمسی با تشدید خوانده می شود.

♦ شمس الدین ♦ ملک الشعرا ♦ بین الملل

۷. معلم از دانش آموزان می خواهد که این ممیزها را از حفظ کنند.

۱. اصله	• سه اصله درخت
۲. باب	• دوباب خانه • سه باب مغازه • چند باب کاروانسرا
۳. تخته	• یک تخته قالی • سه تخته پتو
۴. تن	• صد تن سرباز • ده تن عالم
۵. توپ	• دو توپ فاستونی • سه توپ کرباس
۶. جلد	• سه جلد کتاب • دو جلد دفتر
۷. جفت	• ده جفت کفش • سه جفت جوراب
۸. حلقه	• سه حلقه چاه • پنج حلقه قنات • دو حلقه فیلم • یک حلقه نوار
۹. دست	• یک دست قاشق • سه دست لباس
۱۰. دستگاه	• یک دستگاه اتومبیل • سه دستگاه موتورسیکلت • هشت دستگاه رادیو
۱۱. دوجین	• یک دوجین قرقره • چهار دوجین جوراب
۲۱. دهنه	• یک دهنه دکان بزاری • چند دهنه دکان نانوايي

• سه رأس بز • هشت رأس گاو	۳۱. رأس
• دو رشته چاه • سه رشته گردن بند	۴۱. رشته
• سه زنجیر فیل	۵۱. زنجیر
• پنج سر عائله	۶۱. سر
• سه شاخه سیم • دو شاخه لوستر	۷۱. شاخه
• دو شانۀ تخم مرغ	۸۱. شانۀ
• دو طاقه شال • سه طاقه پتو • نه طاقه پارچه	۹۱. طاقه
• پنج عراده توپ	۱۰۲. عراده
• سه فروند هواپیما	۱۱۲. فروند
• چهار قبضه تفنگ • سه قبضه شمشیر	۲۲. قبضه
• نه قرص نان	۳۲. قرص
• دو قطعه زمین • چند قطعه فرش	۴۲. قطعه
• دو قلاده سگ	۵۲. قلاده
• سه قواره زمین • چهار قواره پارچه	۶۲. قواره
• چهار مجلد کتاب • دو مجلد دفتر	۷۲. مجلد
• ده نفر کارگر • صد نفر کارمند • چند نفر کشاورز	۸۲. نفر
در زبان گفتاری بیشتر "تا" و "دانه" به کار می رود.	

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه های ممیز مناسب را بنویسند.

۱. دیروز دو جلد کتاب خریدیم.

۲. پول یک شانه تخم مرغ را پرداخت کردم.

۳. دیروز دو فروند هواپیما در فرودگاه مهرآباد فرود آمدند.

۴. در این کلاس بیست نفر دانش آموز هستند.

۵. دو جفت جوراب در چمدان گذاشتم.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که اعداد داخل پرانتز را به صورت اعداد

ترتیبی بنویسند.

۱. امروز دومین روز هفته است.

۴. او پنجمین فرزند خانواده است.

۲. من در طبقه ی سوم زندگی می کنم.

۵. دهمین جشنواره ی فیلم فردا

۳. درس چهارم درباره ی تاریخ آذربایجان است.

برگزار می شود.

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها و پسوندهای مناسب را به هم

وصل کنند.

✓ شیمی دان ✓ هوشمند ✓ بهره مند ✓ کارخانه

✓ ریاضی دان ✓ کتاب خانه ✓ دردمند ✓ چاپخانه

✓ ثروتمند ✓ فیزیکدان ✓ کارمند

درس بیست و چهارم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد: الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند، ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند، ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند، د) گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند، ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.
- ♦ دریا ♦ موج ♦ شن ♦ ماهی

۲. معلم به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد که گوش کنند و در جای نقطه‌ها واژه‌ی مناسب را بنویسند.

- چرا ماه رمضان برای مسلمانان مهم است؟
- چون رمضان ماه روزه است.

- کدام مهم تر است، روزه یا نماز.
- نماز مهم تر است.
- همه ی مسلمانان باید روزه بگیرند؟
- بله، اگر می توانند باید روزه بگیرند.
- از کی تا کی روزه می گیرند.
- از اذان صبح تا اذان شب.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در مورد سؤال های داده شده با همکلاسی هایشان گفتگو کنند.

- محبوب ترین جشن و عید برای شما کدام است؟
- من بیشتر از همه جشن نوروز را دوست دارم.
- چرا؟ نوروز را دوست دارید.
- چون نوروز جشن ملی ما است و رسوم بسیار جالبی دارد.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

(۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

(۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

(۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب

بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

جدید	نو
سعی	کوشش
تمیز	پاک
عید	جشن
صبور	شکیبا
کمک	یاری
پایان	آخر

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مخالف واژه های زیر را بنویسند.

صبور	بی صبر
پایان	آغاز
پاک	کثیف
خوشبخت	بدبخت
سیر	گر سنه
نو	کهنه

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها فعل مناسب را بنویسند.

۱. وقتی که بچه بودم، فوتبال بازی می کردم.
۲. وقتی که او را دیدم، تعجب کردم.
۳. وقتی که باران می بارد، من خوشحال می شوم.
۴. وقتی که درس می خوانم، هیچ کس نباید مزاحم شود.
۵. وقتی که خسته می شوم، موسیقی گوش می دهم.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسید.

۱. وقتی که اذان می گفتند، او نماز می خواند.
۲. مادرش هر سال در ماه رمضان روزه می گیرد.
۳. معلم نقشه را به دانش آموزان نشان داد.
۴. ما هر روز چیزهای جدید یاد می گیریم.
۵. وقتی که غذا تمام شد، همه گرسنه بودند.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که فعل های داخل پرانتز را به صورت صحیح بنویسند.

۱. تلاش کنید همیشه راستگو باشید.
۲. باید به حرف پدر و مادرش گوش داد.
۳. باید برای موفقیت تلاش کرد.
۴. شما باید صبور باشید
۵. او با وجود خستگی زیاد، باز هم تلاش می کرد کارش را به پایان برساند

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که موضوعی را انتخاب کنند و در یکی از

قالب های نوشتاری بنویسند. مثلاً:

وقتی خبر خوبی را می شنویم یا به موفقیت تازه ای دست می یابیم یا قله ای را فتح می کنیم می خواهیم از شادی پرواز کنیم.

درس بیست و پنجم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دونفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
- الف)** مضمون گفتگو را بازگو کنند،
- ب)** به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
- ج)** چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
- د)** گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
- ف)** واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ روستا ♦ رودخانه ♦ پرنده ♦ منظره

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در مورد سؤال های داده شده با همکلاسی هایشان صحبت کنند.

- آیا ترجیح می دهید نزدیک رود یا دریاچه زندگی کنید؟
- من ترجیح می دهم کنار نزدیک رودخانه زندگی کنم، چون آدم می تواند ماهیگیری کند، هوای آنجا صاف می شود و غیره.
- غالباً به ساحل دریا می روید؟
- بله، اغلب به ساحل دریا می روم. دوست دارم آنجا استراحت کنم. آنجا شنا می کنم. صدای دریا آدم را آرام می کند و غیره.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

- جمعه ی آینده می خواهیم به روستا برویم. دوست داری با ما بیایی؟
- روستای شما کجا است؟
- در پنجاه کیلومتری شهر باکو است.
- هر جمعه می روید؟
- نه، این جمعه می خواهیم برویم.
- با چه می روید؟
- با اتومبیل پدرم.
- چقدر آنجا می مانید؟
- شاید تا شب.
- خیلی دوست دارم بیایم. متشکرم.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و بع به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

◆ سخنرانی ◆ شنوندگان ◆ دانشگاه ◆ تصور ◆ باعث

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

سخنرانی	نطق
تردید	دودلی
حین	هنگام
حضار	شرکت کنندگان
شگفتی	تعجب

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را مرتب کنند.

- ✓ او نمی تواند در خانه بماند
✓ آن دانش آموز نمی تواند به مدرسه بیاید
✓ دود زیاد باعث آلودگی هوا می شود
✓ این خبر باعث تعجب همه شد

شنونده	شنیدن
راننده	راندن
بیننده	دیدن
دونده	دویدن
نویسنده	نوشتن

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه ها را به فعل های مناسب وصل کنند.

مباحث	مبحث
شنوندگان	شنونده
حضار	حاضر
سوالات	سؤال

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مفرد و جمع واژه ها را به هم وصل کنند.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه ها "مورد" اضافه کنند و معنی آنها را پیدا کنند.

- ♦ مورد اطمینان ♦ مورد علاقه ♦ مورد بحث ♦ مورد نظر

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که فعل های داخل پرانتز را به صورت صحیح فعل بنویسند.

۱. من می توانم فارسی صحبت کنم.
۲. ما می توانیم این مشکل را حل کنیم.
۳. او نمی تواند کتاب را پیدا کند.
۴. آنها نمی توانند بدون اجازه وارد شوند.
۵. شما می توانید به من کمک کنید.

۱۱. با شنیدن نام "رودخانه" چه چیزهایی را به یاد می آورید؟ چند جمله بنویسید.

رودخانه ها معمولاً از کوه سرچشمه می گیرد. آدمها لب رودخانه به ماهیگیری اشتغال دارند. رودخانه های بزرگ آب شهرها و روستاها را تأمین می کند.

درس بیست و ششم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه شان را بگوید. بعد این واژه ها را با دانش آموزان تمرین می‌کند: از دانش آموزان می‌خواهد این واژه ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله ی در مورد این واژه ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل ها را در گونه های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

ب) به سؤال هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

ج) چند جمله ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

د) گروه واژه هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

ف) واژه هایی (مخصوصاً واژه های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ دستور ♦ مکالمه ♦ کوتاه ♦ یادگیری

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گفتگو را با همکلاسی هایشان تمرین کنند.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با توجه به متن واژه ها و پسوندهای مناسب را به هم وصل کنند.

♦ تماشاچی ♦ ثروتمند ♦ نمایش نامه ♦ مسافرت خانه ♦ بازیگر

۴. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

تالار	سالن
بازیگر	هنرپیشه
بنا	ساختمان
کهن	قدیمی
بلند	مرتفع

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه های داده شده "نیم" اضافه کنند و معنی آنها را بگویند.

♦ نیم تنه ♦ نیم خط ♦ نیم سال ♦ نیم کره

نکته ی دستوری:

جمله های زیر را مقایسه کنید:

- ✓ او در خانه است (زمان حال)
- ✓ او باید در خانه باشد (مضارع التزامی)
- ✓ او در خانه بود (زمان گذشته)
- ✓ در خانه باش (وجه امری)

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند
و با شکل مناسب فعل "بودن" جمله ها را کامل کنند.

۱. ممکن است او در خانه باشد.
۲. شاید فردا هوا بهتر باشد
۳. اگر تو آماده باشی، می رویم.
۴. اگر وقت باشد، به تو کمک می کنم.
۵. امیدوارم این کار به نفع همه باشد

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با گزینه ی مناسب جمله
ها را کامل کنند.

۱. من کارم را تمام کردم.
۲. لطفاً در را باز کنید.
۳. آنها خسته شدند.
۴. آنها یک خانه ی بزرگ بنا کردند.
۵. این مسجد در قرن دهم بنا شده است.
۶. قوانین باید دقیقاً اجرا شوند.

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در موضوع "یک روز
بدون اینترنت" چند جمله بنویسند.
مثلاً:

اگر اینترنت نباشد، من می توانم به کارهای خانه برسم، با دوستانم در
محوطه بازی کنم. به پدر و مادرم کمک کنم. کتاب بخوانم، به برنامه های
تلویزیون تماشا کنم و غیره.

درس بیست و هفتم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه شان را بگوید. بعد این واژه ها را با دانش آموزان تمرین می‌کند: از دانش آموزان می‌خواهد این واژه ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله ی در مورد این واژه ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله ها به کدام واژه مربوط است.
۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل ها را در گونه های مختلف بکار ببرند.
۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:

الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

ب) به سؤال هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

ج) چند جمله ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

د) گروه واژه هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

ف) واژه هایی (مخصوصاً واژه های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ خوشحال ♦ کیک ♦ کنار ♦ آرام

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گفتگو را با هم کلاسی هایشان تمرین کنند.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

دیروز صبح فاطمه و خواهرش در خانه بودند. ساعت هشت و نیم علی به خانه ی آنها رفت. آنها تا ظهر برای امتحان درس خواندند و باهم ناهار خوردند. آنها بعد از ناهار کمی استراحت کردند و عصر به گردش رفتند. آنها به کتابفروشی وارد شدند. علی یک کتاب جالبی خرید.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و بع به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

♦ جانوران ♦ مهمانی ♦ خواسته ♦ غذا ♦ روزی

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند کدام جمله به متن مربوط نیست.

۵. هر جانوری غذای خود را باخود آورده بود.

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که از فعل های داده شده صفت مفعول بسازند و معنی واژه ها را بگویند.

✓ خواستن – خواسته ✓ نوشتن – نوشته ✓ گفتن – گفته ✓ دادن – داده

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند در کدام جمله واژه ی "نزدیک" به عنوان حرف اضافه بکار رفته است؟
۵. خانه ی ما نزدیک مترو است.

۸. معنی شعر "پرواز":

یک مرغ با نهایت تواضع از یک کرم ابریشم پرسید: تا کی در پيله به دور خود می پیچی؟
همچنین پرسید تا کی می خواهی به تنهایی در گوشه ای بنشینی و خودت را در زندان جسم و بدنت اسیر می کنی؟
کرم ابریشم جواب داد: من به فکر رشد کردن و بزرگ شدن هستم. به همین دلیل کج و خمیده شده ام.
کرم ادامه داد: دوستان و هم سن و سال های من به پروانه هایی تبدیل شده اند و از این قفس جسم بیرون پریده اند و خیلی هم قشنگ شده اند.

خودم را به تنهایی زندانی کرده ام تا به کمک مرگ از این قفس بیرون بیایم یا این که
 بال و پری دربیاورم و پروازی بکنم.
 کرم دوباره گفت: ای پرنده خانگی! اکنون برای تو چه اتفاقی افتاده؟ نمی خواهی تلاش
 بکنی و پروازی بکنی؟

۹. واژه های هم معنی را به هم وصل کنید

تواضع	فروتنی
گوشه نشین	منزوی
زندان	محبس
خمیده	منحنی

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در باره ی شعر چند خط بنویسند.

درس بیست و هشتم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
- (الف)** مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - (ب)** به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - (ج)** چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
 - (د)** گروه واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - (ف)** واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ موضوع ♦ طبیعت ♦ جنگل ♦ جذاب

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در مورد سؤال های داده شده گفتگو کنند.
مثلاً:

کدام بلای طبیعی شما را بیشتر نگران می کند؟
زلزله مرا بیشتر نگران می کند، چون هنگام زلزله من نمی دانم چه بکنم.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

آقای رحیمی، پدر زینب پنجاه سال دارد. او در بازار فروش می فروشد. مادر زینب چهل سال دارد و کارمند بانک است. عموی زینب پزشک است. عمه اش خانه دار است و بچه های کوچک دارد. دایی او مهندس نفت است. زینب یک خاله و دختر حاله ی دانشجو هم دارد. پدر بزرگ و مادر بزرگ زینب پیر اما سالم هستند و هر روز کار می کنند. آنها می گویند: ورزش کنید، زیاد نخورید، زود بخوابید و زود بیدار شوید. در خانواده ی زینب همه یکدیگر را دوست دارند.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب

بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گوی ند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های هم معنی را به هم وصل کنند.

قدرت	نیرومندی
عظمت	بزرگی
ارتفاع	بلندی
جنگ	نبرد
بیماری	مرض

۶. معلم از دانش آموزان می خواهد که معنی رنگ های پرچم آذربایجان را توضیح بدهند.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که با توجه به متن واژه های مناسب را به هم وصل کنند.

♦ وفاداری ♦ شناخته شده ♦ سرباز
♦ علامت دهی ♦ نیمه افراشته ♦ سواره نظام

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. آن فیلم را تا نیمه شب تماشا کردیم.
۲. آسمان نیمه ابری شد . باد ملایمی وزید.
۳. در اتاق نیمه باز بود.
۴. اتاق نیمه تاریک بود و تنها چراغ کوچکی روشن بود.
۵. لیوان آب نیمه خالی روی میز بود.

۹. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که به واژه های زیر "دار" اضافه کنند و معنی آنها را بگویند.

- نامدار ● آبدار ● پولدار ● پایدار
- خانه دار ● شهردار ● هوادار

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله های داده شده را مانند نمونه بازنویسی کنند.

۱. من در حال خواندن کتاب هستم – من دارم کتاب می خوانم
۲. ما در حال تماشای فیلمی جذاب هستیم – ما داریم فیلمی جذابی را تماشا می کنیم
۳. او در حال نوشتن نامه ای مهم است – او دارد نامه ای مهم می نویسد
۴. بچه ها در حال بازی کردن در حیاط هستند – بچه ها دارند در حیاط بازی می کنند

۱۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

۱. وقتی خبر را شنید، فوراً به ۳. ما معمولاً ناهار را در خانه می خوریم.
- خانه برگشت. ۴. او واقعاً نمی خواست برود.
۲. هوا امروز نسبتاً خنک است. ۵. من با نظر تو کاملاً موافقم.

۲۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که بیت زیر را بخوانند و یاد بگیرند.

علم چندان که بیشتر خوانی
چون عمل در تو نیست نادانی
سعدی شیرازی

معنی بیت:

شاعر می گوید که آدمها درس می خوانند و علم و دانش کسب می کنند که بعداً آنها را در زندگی خود بکار ببرند و اگر آدمی که آنها را بکار نمی برد، نادان است.

۳۱. معلم از دانش آموزان می خواهد که در باره ی این بیت سه جمله بنویسند.

درس بیست و نهم

۱. کار روی گفتگو را می‌توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش‌آموزان را با واژه‌های جدید آشنا می‌کنیم. معلم می‌تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مخالف، یا ترجمه‌شان را بگوید. بعد این واژه‌ها را با دانش‌آموزان تمرین می‌کند: از دانش‌آموزان می‌خواهد این واژه‌ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله‌ی در مورد این واژه‌ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله‌ها به کدام واژه مربوط است.
 ۲. بعد از آنکه دانش‌آموزان با واژه‌های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می‌دهد که دونفره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش‌آموزان معنی هر واژه و جمله‌ی گفتگو را می‌فهمند. به همین دلیل هر نکته‌ای را از آنها می‌پرسد: مثلاً: معنی فعل‌هایی که در گفتگو استعمال شده است را می‌پرسد و از آنها می‌خواهد این فعل‌ها را در گونه‌های مختلف بکار ببرند.
 ۳. وقتی دانش‌آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می‌خواهد:
- (الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،
 - (ب) به سؤال‌هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،
 - (ج) چند جمله‌ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،
 - (د) گروه‌های واژه‌هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،
 - (ف) واژه‌هایی (مخصوصاً واژه‌های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می‌تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ سینما ♦ نمایش ♦ کمدی ♦ خنده دار ♦ بلیت ♦

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گفتگو را با همکلاسی هایشان تمرین کنند.

۳. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گوش کنند و در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسند.

خانم: دیروز کجا رفتید؟

آقا: با فاطمه و پدرش به بازار رفتیم.

خانم: بازار چطور بود؟

آقا: خیلی جالب بود. از همه جالب تر بازار فرش بود. چه فرش های زیبایی داشتند! چقدر گران بود!

خانم: چیزی هم خریدید؟

آقا: بله، من یک ساعت و شلوار خریدم. فاطمه هم پارچه و کیف خرید.

خانم: قیمت ها چطور بود؟

آقا: به نظر من همه چیز در آنجا ارزان تر است.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و بع به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند.

دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

♦ گرگ ♦ کردار ♦ مردم آزاری ♦ سخن ♦ گله ♦ مجازات

۵. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که واژه های مناسب را به هم وصل کنند.

♦ نیک سیرت ♦ پایبند ♦ آتش بار ♦ نیک خواهی ♦ مردم آزاری

۶. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها واژه های مناسب را بنویسند.

۱. حیوانات گرسنه به دنبال غذا می گردند.

۲. در زندگی انسان بلاها و سختی های زیادی وجود دارد.

۳. انسان نباید به مال دنیا طمع کند.

۴. دزدی جرم است و مجازات دارد.

۵. پدرم همیشه به من پند می داد.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند در جمله های داده شده فعل "رسیدن" چه معنایی دارد.

۱. ما دیروز دیر به خانه رسیدیم – یعنی آمدیم
۲. امسال میوه بموقع رسید – یعنی رشد کرد، خوردنی شد
۳. پولم نرسید کتاب بخرم، یعنی کافی نبود
۴. پدر بزرگم به درخت ها می رسید، یعنی مراقبت می کرد
۵. او سعی می کند به مقام مهمی در جامعه برسد، یعنی دست یابد

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که در جای نقطه ها فعل مناسب را بنویسند.

۱. راننده ما را به ایستگاه قطار رساند.
۲. گوسفندان در دشت می چرند.
۳. از دوران کودکی خود را در روستا گذرانده است.
۴. من هر روز صبح در خیابان می دوم.
۵. چوپان با صدای خود گنجشک ها را می پراند.

۹. معنی شعر "چنار و کدین":

بوته ی کدو از آن چنار پرسید که تو چندساله ای؟ چنار گفت: کمی بیشتر از دویست سال دارم.

کدو از حرف چنار خنده اش گرفت و گفت: من در عرض بیست روز از تو برتر شدم. بگو ببینم این تنبلی تو به خاطر چیست؟ چنار به او گفت: از کدو، هنوز وقت قضاوت درباره ی من و تو فرا نرسیده است.

فردا که باد پاییزی به من و تو بوزد، آن وقت مشخص می شود که چه کسی مرد و برتر است.

۱۰. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که ضرب المثل ها را بخوانند و بگویند

کدام یک به شعر مربوط است.

۱. هرچه فرو بر آید، دیر نیاید

۱۱.

۲. قدر و ارزش افراد، به هنگام سختی ها معلوم می شود.

۲۱. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که جمله ها را بخوانند و بگویند پاسخ

نوشته شده در مقابل کدام گزینه مناسب است.

۱. کدوبن در کنار چنار روید. (نادرست)

درس سی ام

۱. کار روی گفتگو را می توانیم در چند قسمت انجام دهیم:

۱. ابتدا دانش آموزان را با واژه های جدید آشنا می کنیم. معلم می تواند معنی آنها را توضیح بدهد: با استفاده از واژه های هم معنی یا مخالف، یا ترجمه شان را بگوید. بعد این واژه ها را با دانش آموزان تمرین می کند: از دانش آموزان می خواهد این واژه ها را در جمله بکار ببرند یا خود معلم چند جمله ی در مورد این واژه ها بدهد که آنها مشخص کنند این جمله ها به کدام واژه مربوط است.

۲. بعد از آنکه دانش آموزان با واژه های جدید آشنا شدند، معلم به آنها فرصت می دهد که دوباره این گفتگو را بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر واژه و جمله ی گفتگو را می فهمند. به همین دلیل هر نکته ای را از آنها می پرسد: مثلاً: معنی فعل هایی که در گفتگو استعمال شده است را می پرسد و از آنها می خواهد این فعل ها را در گونه های مختلف بکار ببرند.

۳. وقتی دانش آموزان گفتگو را خواندند و معلم مطمئن شد که معنی تمام گفتگو را فهمیدند از آنها می خواهد:

(الف) مضمون گفتگو را بازگو کنند،

(ب) به سؤال هایی در مورد گفتگو پاسخ دهند،

(ج) چند جمله ی استعمال شده در گفتگو را بگویند،

(د) گروه واژه هایی را که در گفتگو بکار رفته بگویند،

(ف) واژه هایی (مخصوصاً واژه های جدید) از گفتگو بگویند. به این وسیله معلم می تواند کار روی گفتگو را ارزیابی کند.

♦ سنگین ♦ حمل ♦ وظیفه ♦ نیاز

۲. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که گفتگو را با هم کلاسی هایشان تمرین کنند.

۴. کار روی متن را می توان در چند قسمت انجام داد:

۱) ابتدا قبل از شروع خواندن متن دانش آموزان را با واژه های جدید متن آشنا می کنیم. معلم باید قبلاً واژه های جدید متن را انتخاب می کند و در مورد این واژه ها، معانی و موارد کاربرد آنها تمرین هایی تهیه می کند. بعد از توضیح معانی واژه های جدید متن باید مطمئن شود که معانی آنها را خوب فهمیده اند. برای همین معلم واژه ها را با آنها تمرین می کند، یعنی از آنها می خواهد که جمله بسازند و واژه های جدید را در آن جمله ها بکار ببرند و یا جمله های توضیحی می دهد و از آنها می پرسد که این توضیح به کدام واژه مربوط است.

۲) معلم متن را به چند قسمت تقسیم می کند و به دانش آموزان فرصت می دهد که متن را به این شکل بخوانند. معلم باید مطمئن بشود که دانش آموزان معنی هر جمله را می فهمند. بنا بر این هر نکته ای از جمله را از آنها می پرسد.

۳) وقتی هر قسمت را تمام می کنند معلم از آنها می خواهد این قسمت را بازگو کنند. دانش آموزانی که نمی توانند متن را بازگو کنند باید به سؤال هایی مربوط به متن جواب بدهند. دانش آموزانی که نمی توانند به سؤال ها جواب بدهند یک یا دو جمله از متن بگویند و یا گروه واژه بگویند. دانش آموزان ضعیف تر چند واژه از این متن می گویند.

معلم می تواند چند جمله از این متن انتخاب می کند و ساختار این جمله ها را به دانش آموزان یاد می دهد و از آنها می خواهد بر اساس همین ساختار جمله هایی بسازند یا خودش به آنها چند تمرین بدهد. معلم باید در نظر بگیرد که هر جمله یک نمونه ای است که می توان بر اساس آن جمله های زیادی ساخت. معلم توجه دانش آموزان را به ساختار جمله یعنی آرایش واژه در جمله، ارتباط فعل با حرف اضافه و غیره معطوف می سازد.

♦ ایفا می کند ♦ محاسبه ♦ تشکیل شده است ♦ ذخیره کرد

۶. معلم به دانش آ»وزان فرصت می دهد که گوش کنند و فعل ها را به شکل مناسب بنویسند.

۱. اگر برف ببارد، مدرسه تعطیل می شود.
۲. اگر تو خوب بخوانی، موفق می شوی.
۳. من می توانم انگلیسی صحبت کنم.
۴. ما توانستیم این کار را انجام دهیم.
۵. آنها می توانستند برنده بشوند، ولی اشتباه کردند.

۷. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که مانند نمونه بنویسند.

نمونه: این کتاب است (ما) – این کتاب مال ما است

۱. آن قلم است (دانش آموز) – آن قلم مال دانش آموز است
۲. این خانه است (من) – این خانه مال من است
۳. این کیف است (آموزگار) – این کیف مال آموزگار است
۴. آن رایانه است (آنها) – آن رایانه مال آنها است
۵. آن اتومبیل است (پدرم) – آن اتومبیل مال پدرم است

۸. معلم به دانش آموزان فرصت می دهد که موضوعی را انتخاب کنند و در یکی از قالب های نوشتاری بنویسند.

مثلاً:

هدف زندگی من دستیابی به آرزوهایم است. من آرزو های زیادی دارم، می خواهم یک نقاش سرشناس بشوم. می خواهم میهنم را به تمام دنیا معرفی کنم.

۱. اکبر قره داغی. یاد شعرهای شیرین دبستان. تهران. ۱۳۹۰.
۲. حسن احمدی گیوی. دستور زبان فارسی. تهران. ۱۳۸۵.
۳. حسن احمدی گیوی. فعل. تهران، ۱۳۸۴.
۴. ژیلبر لازار. دستور زبان معاصر فارسی. تهران. ۱۳۸۴.
۵. شاهد قمشه ای. زیرکی های ملانصرالدین. تهران. ۱۳۸۹.
۶. محمد جواد شریعت. دستور زبان فارسی، تهران، ۱۳۷۲.
۷. محمد عشوری. نگرشی نو به فعل فارسی. تهران. ۱۳۸۴.
۸. محندس حسین شکرریز. پندهای قندپهلو ۳. تهران. ۱۳۹۴.